Jaargang 112. Vrijdag, 9 September 1853. No. 72.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant wordt aan de geabonneerden verzonden: *Bijblad* no. 24, inhoudende: *Verslag van de handelingen van den Gemeenteraad van Groningen* en *van de Staten Generaal*, waaronder voorkomt: Verslag der commissie van rapporteurs van de Eerste Kamer en de memorie van beantwoording, betreffende de *regeling van het toezigt op de onderscheidene Kerkgenootschappen.*

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 12den September 1853, des middags te 12 uur, in een der appartementen van het Provinciehuis te *Groningen*, zal door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het Eerste Distrikt, onder nadere approbatie, in het openbaar worden aanbesteed:

Het bouwen van een Tolhuis *aan den weg van* Winschoten *naar de* Morige, *ten noorden het huis van* W. L. KRANENBORG, *te* Morige, *alsmede het verplaatsen van één* Tolboom.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den Doelen, bij de kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE, SPINHOF en de wedw. DE JONGE, allen aan de Groote Markt; voorts bij den kastelein PLAAT, in het Blaauwe Paard; bij den kastelein VISSER, in de Zon, en J. A. HEIKENS, in de Zwaan; bij de wedw. N. DE MULDER, in het Wapen van Amsterdam; bij de wedw. RASKER; op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den kastelein MIDDELKOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij R. R. ELEMA, in de Altena; te *Zoutkamp* bij den kastelein KNOL; te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA; te *Winsum* bij de wedw. WIERSEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis; te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis en bij den kastelein JAN KNOOP PATHUIS; te *Appingedam* bij de kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES, S. J. DE VRIES en de wedw. WEITS; te *Ten Boer* in het Gemeentehuis en bij den kastelein A. LINTHORST, te *Kaakheem*; te *Termunterzijl* bij den Zijlwaarder; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den kastelein MONKHOST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMAN en den kastelein K. FOLKERS; te *Nieuwe Schans* bij den kastelein ROSE; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij de wedw. DE BOER; te *Zuidhorn* in het Gemeentehuis; te *Noordhorn* bij den kastelein A. H. WIERINGA, en te Usquert in het Gemeentehuis.

Nadere informatiën en aanwijzing in loco kunnen worden aangevraagd bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, te *Groningen*.

GRONINGEN, 22 Augustus 1853.

De Commissaris des Konings voornd.:
I. A. VAN ROIJEN.

De BETAALMEESTER te *Groningen* geeft kennis, dat ten zijnen Kantore ontvangbaar zijn de **TRACTEMENTEN** en **TOELAGEN** over de **derde drie maanden** dezes jaars, aankomende den Leden en Ambtenaren van het Provinciaal Hof en van de Arrondissements-Regtbanken, den Kantonregters en hunne Griffiers, den Militie-Commissaris, den Hoogleeraren en Akademische Ambtenaren, den Onderwijzers aan het Stedelijk Gymnasium, de Latijnsche, Middelbare en Lagere Scholen, den Hervormde en Luthersche Predikanten, Doopsgezinde Leeraren en Opperrabbijn, den Ambtenaren ter Provinciale Griffie, bij den Waterstaat, het Loodswezen en de Jagt en Visscherij, het Instituut voor Doofstommen, de Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt, de Provinciale Commissie van Onderwijs, het Departement Groningen der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, de Akademie van Teeken- Bouw- en Zeevaartkunde te *Groningen*, enz., **dagelijks**; voor de belanghebbenden buiten de Stad woonachtig, ten KANTORE van de Ontvangers der Directe Belastingen hunner Gemeente.

GRONINGEN, 7 September 1853.

RENGERS.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND-TURKIJE.

Het *Journal des Débats* behelst een resumé van de nota, die de Porte aan de vertegenwoordigers der vier mogendheden heeft gezonden. Na zich daarin beklaagd te hebben over de onverschilligheid van Europa, verklaart de Divan, dat de gevraagde wijzigingen in de Weener voorstellen eene stellige voorwaarde zijn voor hunne aanneming door Turkije. Die wijzigingen worden gevraagd als eene vergoeding voor de opofferingen, die Turkije zich moest getroosten, terwijl zij ook tot waarborg kunnen strekken tegen de mogelijke gevolgtrekkingen, die uit de onvoorwaardelijke aanneming der voorstellen zouden kunnen getrokken worden.

ITALIE.

De Paus heeft den uitvoer van de cremor-tartari uit den Kerkelijken Staat verboden.

— De berigten uit Italië luiden steeds zeer ongunstig en gewagen bij voortduring van zamenzweringen en revolutionnaire komplotten. Het aantal der verdachte personen, die gevangen werden gezet, wordt daar te lande dagelijks grooter.

DUITSCHLAND.

De Wurtembergsche adel, met prins *George von Löwenstein* aan het hoofd, heeft bij de bondsvergadering geklaagd over de beperking zijner door art. 14 der bondsacte gewaarborgde heerlijke regten, en verzoekt de tusschenkomst der vergadering, om de Wurtembergsche regering te verpligten tot herstel dier regten.

— In den avond van den 2den Sept. is het buiten Kassel gelegen artillerie-laboratorium met een vervaarlijken slag in de lucht gevlogen en vervolgens het gebouw ten deele afgebrand. Het daarin aanwezige materiëel had moeten dienen voor een vuurwerk in het legerkamp bij Wahlershausen. Gelukkiglijk heeft niemand bij dat ongeval letsel bekomen.

— Het bevestigt zich thans, dat de Keizer van Rusland werkelijk Warschau en Duitschland zal bezoeken.

— Men meldt uit het noorden, dat er gegronde hoop bestaat, dat de cholera in Koppenhage zal ophouden. Den 1sten dezer waren in de laatste twee dagen niet meer dan 9 personen door de ziekte aangetast. Het aantal der aangetasten bedroeg tot dien dag 7423, waarvan 4021 waren overleden. Elders in Denemarken blijft de ziekte nog voortwoeden.

Te Stettin is de cholera thans afnemende. Volgens ambtelijke opgaven, zijn er sedert den 13den Julij, toen het eerste onmiskenbare choleragevaI voorkwam, tot den 1sten dezer 619 personen door die ziekte aangetast, en 386 aan dezelve gestorven. Den 1sten September waren er nog 62 choleralijders in behandeling.

— De Koning van Beijeren heeft de bezoldiging der schoolmeesters verhoogd; deze hebben een dankadres aan Z. M. overgereikt, waarop hij het volgende geantwoord heeft:

„Ik dank u, mijne heeren, en het verheugt mij, indien gij, door hetgeen ik gedaan heb, erkent, dat ik een vriend ben der onderwijzers, dat ik hen eer en hunnen stand acht; niet alleen acht, — ik bemin dien. — Ik erken het, uwe taak is zwaar en moeijelijk, en om die te vervullen behoeft men een uitstekend geduld. Houdt u bezig met de opvoeding van het volk, want deze is voor een groot deel in uwe handen; verspreidt overal nuttige kennis, want deze vormt een zedelijk en trouw volk. Zegt aan uwe medebroeders, dat ik hen lief heb en (hierbij legde de Koning de hand op het hart) dat de Koning u zijn woord geeft' dat hij voor u alles zal doen, wat mogelijk zal zijn."

— Uit Lucern schrijft men van den 31sten Aug., dat dien dag aldaar werd verwacht H. M. de Koningin der Nederlanden.

— Uit Athene wordt onder dagteekening van den 26sten Aug. gemeld, dat de stad Thebe, ten gevolge van de aardbeving van den 18den dier maand, geheel verwoest is; elf menschen verloren daarbij het leven en elf gewonden werden van onder de puinhoopen gehaald. De bevolking was onder den blooten hemel gelegerd. Het anders waterrijke Thebe had daaraan nu gebrek.

Niet alleen Thebe, maar ook de dorpen in den omtrek van Plataea hebben zoo veel geleden, dat 17 onbewoonbaar zijn gemaakt. Ook de stad Chalcis heeft eenige huizen verloren. Sedert den 18den duren de aardschokken te Athene en Thebe voort.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 4 September.

Omtrent het bezoek van de Koningin, afgelegd ten huize van den heer *Dargan*, die al de onkosten der Dublinsche tentoonstelling voor zijne rekening heeft genomen (waarvan in ons vorig nommer melding is gemaakt), leest men alsnu in een der dagbladen van de Iersche partij het volgende:

„Het bezoek, waarmede de Koningin den heer *Dargan* aan zijne woning heeft vereerd, is eene openlijke verklaring, dat in haar oog nijverheid en arbeid den mensch adelen, en dat, wat ook eene luije aristocratie moge denken, onze Souvereine althans den man eert, die, door nijverheid opgekomen zijnde, zich aan de nijverheid blijft wijden en haar onder zijne landgenooten zoekt te bevorderen. Het bezoek der Koningin bij *Dargan* is een gedenkwaardig tijdstip in de historie van den vooruitgang onzer eeuw; het was het eerste bezoek, hetwelk immer door de Koningin gebragt is aan eenen onderdaan zonder titel. Elk, die in het zweet zijns aanschijns zijn brood eet, zal nieuwe kracht tot den arbeid in zich gevoelen, wanneer hij hoort, dat eene aan graven en hertogen ontzegde eer niet te groot is geacht voor iemand, die zijne opkomst aan handenarbeid te danken heeft. De Ieren van elke klasse zullen het bezoek bij *Dargan* aanmerken, als een aan hunne natie gebragt eerbewijs."

— Volgens officiële opgaven, is in 't jaar 1852 in Engeland voor niet minder dan 3,118,636 £, en in Schotland voor 1,917,331 £ aan belasting op sterke dranken betaald.

— *Jenny Lind*, thans mevrouw *Goldsmid*, is onlangs van eenen zoon bevallen.

— De *Africa* is den 4den September te Liverpool binnengeloopen met berigten uit New-York van den 24sten Augustus.

De gele koorts was te New-Orleans, Baltimore en in andere plaatsen nog toenemende; in eerstgenoemde plaats waren den 21sten 270 en in de week 1350 personen aan die plaag en 230 aan andere ziekten overleden. In de straten werden teertonnen gebrand en kanonnen gelost, ten einde de lucht te zuiveren. Te New-York waren in de laatste week, hoofdzakelijk ten gevolge van de voorbeeldelooze hitte der laatste dagen, niet minder dan 969 menschen overleden.

— Allerwege in de Vereenigde Staten is de tarweoogst binnen; hij heeft over het algemeen uitstekend goed graan in meer dan gemiddelde hoeveelheid opgeleverd en de staat der graanmarkt was van dien aard, dat, zoodra de rijzing der graanprijzen in Europa aldaar bekend zou worden, waarschijnlijk groote hoeveelheden graan naar Engeland zullen worden gezonden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Augustus.

Onder de geruchten van den dag behoort, dat naar den admiraal *Hamelin* reeds het bevel is gezonden, om met het Fransche eskader uit de baai van Besica naar Smirna te stevenen, en aldaar de nadere orders van de regering af te wachten. Men houdt het er voor, dat dit gerucht met de waarheid overeenkomstig is, — dat het verblijf van het eskader ter reede van Smirna slechts van korten duur zal zijn, en de Engelsche en Fransche vloten weldra naar hare vaste stations, Toulon en Malta, zullen terugkeeren.

— De algemeene raad van het departement van de monden van de Rhone en die van het departement de l'Hérault hebben den wensch geopenbaard, dat een prijs van 1 *millioen francs* zal worden uitgeloofd tot belooning voor hem, die het middel vindt den wijnstok van den oïdium, die vernielende ziekte, te bevrijden.

Van den 6den. De *Moniteur* van heden spreekt het gerucht tegen, als zoude de regering voornemens zijn, om aankoopen van granen te doen. Alhoewel het resultaat van den oogst nog niet geheel en al bekend is, houdt de regering zich overtuigd, dat de handel, wanneer hij door niets belemmerd is, in alle behoeften zal kunnen voorzien. Dien ten gevolge heeft de Keizer decreten uitgevaardigd, waarbij tijdelijk alle regten worden opgeheven bij het vervoer van granen langs de rivieren en kanalen, terwijl tevens het tarief van het vervoer per spoortrein is verminderd.

Van den 7den. De directeuren der voornaamste spoorweg-liniën hebben besloten tot vermindering van het tarief voor het vervoer van granen.

De onlusten, door de duurte der levensmiddelen in het departement der Ardennes ontstaan, zijn onderdrukt.

BELGIE.

BRUSSEL, 5 September.

Zaturdag heeft op de onderscheidene markten de daling der graanpijzen aangehouden.

— Volgens de *Indépendance* zou de Koning te Gent over den graanhandel eene zeer vrijzinnige denkwijze hebben uitgedrukt. De correspondent van het blad bevestigt, dat hij zou gezegd hebben: „*Den uitvoer verbieden is den invoer stuiten.*"

— De *Tribune* van Luik deelt eenige bijzonderheden mede, welke het bewijs schijnen te geven, dat vreemde opstokers aldaar, tijdens de onlusten, de handen in het spel zouden gehad hebben.

Een persoon, die *leve Napoleon!* geroepen heeft, is door de werklieden, die hem omringden, geslagen geworden.

Het Luiksch blad zegt, dat deze feiten zeer belangrijk zijn, wanneer men ze in verband stelt met de aanhouding van 9 personen, die tijdens de feesten te Brussel gelijksoortige kreten hadden doen hooren.

De *Tribune* eindigt met de ernstige aandacht der politie op deze kuiperijen te vestigen.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 6 September.

Op voordragt van den minister van binnenlandsche zaken heeft de Koning goedgekeurd dat het paleis op het Plein alhier, vroeger door Zijne Majesteit bewoond, worde bestemd voor de plaatsing van het rijksarchief.

— Met genoegen vernemen wij, dat van wege den minister van oorlog dezer dagen maatregelen van voorzorg voor het leger zijn genomen, bij eene mogelijke uitbarsting hier te lande van den Aziatischen braakloop, en wel bepaaldelijk om den militair gerust te stellen, ten einde geene ontijdige vrees of ongerustheid bij hem ontsta.

— De Britsche vice-admiraal, de heer *Hyde Parker*, is dezer dagen uit Londen in de hofstad aangekomen, benevens de heer *E. J. Montuflo*, hoofd-officier der artillerie, in dienst van H. M. de Koningin van Spanje.

— Bij koninklijk besluit van den 30sten Aug. zijn de nieuwe muntbiljetten, van *f* 10, *f* 50 en *f* 100, van den 6den April 1852 aangenomen, van heden af ingevoerd voor een bedrag van tien millioen gulden, de indeeling, naar mate der behoefte, door den minister van financiën te bepalen.

— Mgr. *Zwijsen*, aartsbisschop van Utrecht, heeft zijn bisdom in veertien dekanaten verdeeld en te gelijker tijd de titularissen daarvan benoemd. Hier volgt de lijst: 1) Utrecht, deken de heer *J. Hartman*, aartspriester en pastoor te Utrecht; 2) Almelo, de heer *Engbers*, aartspriester van Twenthe en pastoor te Vasse, coadjutor de heer *Binkhorst*; 3) Amersfoort, de heer *de Beer*, pastoor te Eemnes; 4) Arnhem, de heer *Brouwer*, pastoor aldaar; 5) Culemborg, de heer *Velthuysen*, pastoor te Wijk bij Duurstede; 6) Deventer, de heer *Beltman*, pastoor aldaar; 7) Doesborgh, de heer *Willemsen*, aartspriester van Gelderland en pastoor te Duiven; 8) Groenlo, de heer *Nijkamp*, pastoor te Ulft; 9) Groningen en Assen, de heer *Jansen*, pastoor te Groningen; 10) Heerenveen, de heer *Crasburg*, pastoor te Joure; 11) Leeuwarden, de heer *Jorna*, pastoor te Harlingen; 12) Oldenzaal, de heer *van Coevorden*, pastoor te Enschedé; 13) Zutphen, de heer *Hubers*, pastoor aldaar; 14) Zwolle, de heer *v. Kessel*, aartspriester van Salland, Drenthe en Groningen, pastoor te Zwolle. (*J. d. L.*)

— In de vijvers op het huis ten Bosch zijn reeds, op last des Konings, even als op het Loo, bakken aangelegd, bestemd voor de kunstmatige vischteelt. Men gaat steeds voort die te voltooijen.

AMSTERDAM, 6 September.

Naar men verneemt, zou de schout bij nacht *J. F. W. Bouricius*, directeur en komm. der marine te Willemsoord, thans komm. van het Nederl. eskader in de Middellandsche zee, worden benoemd tot directeur en kommandant van de marine in onze overzeesche bezittingen, en als zoodanig vervangen den schout bij nacht *van der Plaat*, thans in laatstbedoelde betrekking fungerende.

— Men berigt, dat de werken van indijking bij Bath wederom op eene groote schaal zijn aangevangen; ruim 2000 werklieden arbeiden daaraan. Men wil deze werken vóór den winter voltooid hebben. In het volgend voorjaar zal men eene groote afsluiting leggen in de Ooster-Schelde, die doorsneden zal worden door eenen sterken dijk van Bath naar Ossendrecht. Meer dan 30,000 bunders land zullen op die wijze voor den akkerbouw geschikt worden.

— Sedert geruimen tijd heeft men niet meer hooren spreken van *Engeltje van der Vlies*, te Pijnacker, bij Delft, de merkwaardige vrouw, die — zoo als het heet — sedert Mei 1818 niets gegeten en sedert den 10den Maart 1822 ook niets meer gedronken heeft. Velen zijn zeker van meening, dat zij niet meer tot het rijk der levenden behoort. Intusschen heeft zij op den 20sten dezes jaars haren 66sten verjaardag gevierd en wordt haar voortdurend bestaan door velen als een wonder eaangemerkt.

Onze oudere lezers zullen zich herinneren, dat in 1826 door eene geneeskundige commissie een verslag, haar betreffende, is opgemaakt, waarvan de slotsom is, dat *Engeltje van der Vlies* vier weken lang door vier vertrouwde personen dag en nacht, werd bewaakt en dat deze onder eede verklaarden, dat zij in al dien tijd niets ter wereld, noch spijs noch drank, had genuttigd.

Sedert het voren vermeld onderzoek zijn omtrent 28 jaren verloopen en ruim 35 jaren, dat *Engeltje van der Vlies*, geen spijs, en ruim 31 jaren, dat zij geen drank heeft genuttigd, maar nog is het der kunst niet gelukt te verklaren, waardoor zij hare levenskrachten, in dien wonderbaarlijken toestand, heeft kunnen schragen.

ROTTERDAM, 3 September.

Sedert den 22sten Aug. l.l. hebben zich hier bijna dagelijks cholera-gevallen vertoond, welke voortdurend de vrees levendig houden, dat op nieuw eene epidemie ons bedreigt. Omtrent het juiste aantal gevallen durven wij niet met zekerheid uitspraak doen. Aan de plaatselijke geneeskundige commissie is opgave gedaan van 36 gevallen; bij het bureau van den burgerlijken stand zijn 21 personen aangegeven, als aan de ziekte overleden; in het ziekenhuis kwamen er nog 6 gevallen bij en bezweken er 4. — Ook in de naburige plaatsen Schiedam en Overschie moeten enkele gevallen zijn waargenomen.

HAARLEM, 6 September.

Heeren commissarissen der gymnastische school alhier, hebben bij circulaire bekend gemaakt, dat zij, aangemoedigd door den steeds toenemenden bloei der school voor de gymnastiek binnen deze stad, en onderrigt, dat de behoefte aan dergelijke scholen zich ook op andere plaatsen doet gevoelen, zonder dat men in de vestiging daarvan slagen kan door gebrek aan bekwame onderwijzers, besloten hebben, onder de leiding van den heer *Carl Euler*, leeraar in de gymnastiek aan de normaalschool voor onderwijzers alhier en eersten onderwijzer aan hunne school, die inrigting ook aan de verspreiding dezer voor de ligchamelijke ontwikkeling der jeugd zoo heilzame kunst dienstbaar te maken, door het openen van een cursus voor hen, die er zich op toeleggen haar grondig te onderwijzen.

ZIERIKZEE, 1 September.

Naar men verneemt, is er uit Engeland en België concessie gevraagd tot het aanleggen van een' spoorweg van Brouwershaven naar Roosendaal. Als dit groote plan verwezenlijkt wordt, zou het voor deze gemeente in vele opzigten belangrijk zijn.

WILLEMSOORD, 2 September.

(*Nader berigt.*) Heden middag kwam alhier ter reede de Zweedsche oorlogs-stoomboot *Thor*, kommandant-kapitein ter zee baron *C. Cederström*, van Stokholm, laatst van Arendahl, bestemd, om het standbeeld in te nemen van den overleden Koning van Zweden, hetwelk in de fabrijk van de heeren *van Vlissingen en Co.* wordt gegoten. Aan boord van dat stoomschip hebben zich gedurende de reis twee cholera-gevallen voorgedaan, ten gevolge waarvan een der lijders is bezweken, terwijl de andere nog in behandeling is. Na nog een paar dagen in quarantaine te hebben gelegen, zal nu dit vaartuig, zonder gevolg aan zijnen last te hebben kunnen geven, weder naar Stokholm vertrekken.

KAMP VAN ZEIST, 6 September.

Zaturdag morgen te 9½ uur hadden de wedstrijden met buks en pistool plaats. De weersgesteldheid, tot dusverre niet zeer voordeelig, was dien dag alleronaangenaamst; de aanhoudende regen en harde wind waren daarenboven zeer hinderlijk voor de schutters; te 2 uur werden door Z. M. de behaalde prijzen uitgereikt. De 1ste prijs voor het buksschieten bestond in eene prachtig bewerkte zilveren koffijkan met voetstuk, welke werd toegekend aan den 1sten luitenant *Troëster*, van het 3de reg. infanterie; de 2de prijs, bestaande in een fraai gouden zak-horlogie met ketting, aan den 1sten luitenant *Leyssius*, van het regement grenadiers en jagers.

Boven verwachting fraai was eergisteren het weder, en begaven zich van den zeer vroegen morgen reeds eene ontelbare menigte menschen en rijtuigen naar het kamp. Men kon in waarheid zeggen, dat de geheele weg bezaaid was met voetgangers en rijtuigen. Te tien uur werd de godsdienstoefening gehouden voor de Hervormden en Roomsch-Katholijken, voor elk op eene met zorg daartoe ingerigte plaats. Ds. *Bos*, van Soest, hield eene zeer treffende en ernstige leerrede over de woorden uit het Evangelie van Mattheus: „geeft den Keizer, wat des Keizers is, maar Gode wat Godes is."

Na afloop van deze plegtigheid rukte het krijgsvolk naar de tenten, en kwam weldra gewapend terug, als wanneer er eenige oefeningen plaats grepen, onder het oog des Konings, alsnu omringd door een talrijken staf. Inmiddels zag men in de verte aanrukken een escadron dragonders en eene batterij artillerie. Nadat alsnu eenige manoeuvres waren uitgevoerd, alles onder kommando van den Koning, wiens forsche mannelijke stem overal henen klonk, en nadat de Prins *van Oranje* in een open rijtuig de gelederen, onder

een aanhoudend gejuich der soldaten en der toeschouwers, langs gereden was, eindigde deze plegtigheid met het défiléren der troepen voor Z. M. en den Kroonprins.

Vervolgens liet de Koning een grooten kring formeren, en de hoofd- en andere officieren zich daar vereenigen. Met luider, voor iedereen verstaanbare stem hield Z. M. als toen eene aanspraak aan die officieren en stelde daarbij op nieuw den geliefden Kroonprins aan het leger voor, en na met krachtige woorden te hebben doen uitkomen, wat het Nederlandsche leger steeds is geweest, en hoe deszelfs banieren dikwerf met bloed zijn geverfd, sprak Z. M. op de meest hartelijke wijze zijne vreugde uit, deze voor hem zoo gelukkigen dag in het midden van dit legerkamp te mogen doorbrengen, en daarop met luider stem de kreet van: leve de Prins *van Oranje!* uitende, werd deze geliefkoosde wensch door duizenden herhaald, en dadelijk achtervolgd door een even welgemeenden van leve de Koning!

Aan tafel vereenigde Z. M. de hoofd-officieren en een aantal andere officieren. (Dagelijks noodigde Z. M. een getal der officieren aan den koninklijken disch). De muzijk der grenadiers voerde verschillende muzijkstukken uit, zoolang de tafel duurde.

Met genoegen vernam men in den avond van dien dag, dat Z. M. goedgevonden had de heeren brigade-kommandanten, de kolonels baron *van Geen* en *Aylva* baron *Rengers*, te benoemen tot HD. buitengewone adjudanten, terwijl den kapt. *Mackay* van het 4de regement infanterie de onderscheiding te beurt viel HD. portret ten geschenke te ontvangen. Ook werd aan iedere compagnie eene som van *f* 20 van wege Z. M. uitgereikt, om onder de manschappen te worden verdeeld.

Gisteren hebben er groote manoeuvres in het vuur plaats gehad, bij welke gelegenheid Z. M. zelf het bevel heeft gevoerd; de uitvoering liet daarbij niets te wenschen overig en is Zr. Ms. tevredenheid daaromtrent bij dagorder aan de troepen kenbaar gemaakt.

Naar men verneemt, is het natte weder oorzaak, dat er vele militairen in het kamp ziek worden, zoodat thans daaruit 350 liggen in de ambulance en ongeveer 200 in het hospitaal te Utrecht.

GENEMUIDEN, 3 September.

Tot de vakante betrekking van plaatselijk genees- en verloskundige in deze gemeente zijn opgekomen 60 sollicitanten, een bewijs voorzeker, dat voor dat belangrijke vak nog geene behoefte bestaat. Onder de aangemelde behooren 16 doctoren, tevens verloskunde uitoefenende, en daaronder slechts 2, die in de chirurgie zijn gepromoveerd. De overige 14 zijn plattelands genees-, heel- en verloskundigen.

LEEUWARDEN, 5 September.

Vrijdag j.l. is uit het dorp Roordahuizum alhier gevankelijk binnengebragt een jongeling van goeden huize, 16 jaren oud, beschuldigd van onderscheidene opligterijen, door valschheid in geschrift, jegens den heer burgemeester van Idaarderadeel gepleegd. Buitendien loopen er nog geruchten, dat bij zich eenigen tijd moet hebben bezig gehouden met het namaken van wissels, die in beslag genomen en thans in handen van den bevoegden regter zouden zijn. In hooge mate te betreuren is het dat iemand, op zóó jeugdigen leeftijd, reeds zich tot handelingen heeft laten verleiden, die hem welligt voor zijn geheel volgend bestaan zullen schandvlekken.

SNEEK, 6 September.

Het zoogenaamde venijn (miltvuur), blijft nog steeds heerschen onder de runderen van veehouders in de dorpen Heeg, Hommerts en Jutrijp, ten gevolge waarvan het getal der daaraan gestorvene runderen reeds is geklommen tot 141, boven en behalve 4 paarden, 2 schapen en 2 varkens, welke mede aan gemelde ziekte zijn gestorven.

ASSEN, 5 September.

Eergisteren had de plegtige installatie plaats van den heer mr. *G. L. Kniphorst*, advokaat en notaris te Meppel, als raadsheer bij het hof van Drenthe.

— Zeker persoon, zich noemende *Roelof Hoogeveen*, werd onlangs door de arr.-regtbank te Assen gevonnisd voor zes maanden gevangenisstraf, wegens verzet tegen de ambtenaren, die in de uitoefening van hunne betrekking met hem als koopman in galanterieën en fijn aardewerk, in eene der algelegene gemeenten van dit gewest in aanraking waren geweest. In de gevangenis werd hij echter door een zijner voormalige makkers erkend voor den persoon van *Roelof Kroon*, geboren en gewoond hebbende te Meppel, die voor omtrent vijf jaren uit de militaire dienst als milicien-nummerverwisselaar van het regement dragonders was gedeserteerd, en zich te Pekela, provincie Groningen, op de grenzen van Drenthe, had nedergezet en onder eerstgemelden naam het beroep van marskramer in verschillende gemeenten, meest in Drenthe, had uitgeoefend. Gisteren is hij door een korporaal en soldaat naar zijn korps getransporteerd, ten einde als deserteur te worden gestraft.

Opmerkelijk is het, dat, bij de tegenwoordige inrigting van politie en justitie, nog iemand zich 4½ jaren in of in de onmiddellijke nabijheid der provincie, waarin hij geboren en opgevoed is, zich openlijk als koopman kan bewegen, zonder herkend te worden. *(Grondwet.)*

GRONINGEN, 8 September.

Naar men met zekerheid verneemt, heeft de in de zorgvolle dagen van het jaar 1849 alhier opgerigte commissie voor cholera-zieken besloten, om bij een onverhoopt uitbreken der cholera binnen deze stad hare werkzaamheden te hervatten, en dien ten gevolge reeds eenige schikkingen gemaakt, om in dat geval al spoedig al datgene te kunnen doen, wat naar het oordeel der geneeskundigen en blijkens de opgedane ondervinding het meest in staat is om leniging en verzachting in die ziekte aan te brengen, en dezelve te voorkomen of althans hare verdere verspreiding, zoo veel mogelijk, tegen te gaan.

Doet het ons aan den eenen kant leed dit te hebben vernomen, omdat daaruit blijkt, dat er meer of minder grond tot vrees voor een' terugkeer der cholera in deze stad bestaat, vooral sinds zij de grenzen van ons land is overgetrokken, en in enkele plaatsen van hetzelve zich reeds geopenbaard heeft, zoo verheugt het ons aan den anderen kant, dat genoemde commissie tot dat besluit gekomen is, daar het, om den weldadigen invloed harer vroegere werkzaamheden, zonder twijfel strekken kan, en, naar wij vertrouwen, ook strekken zal om den naderenden vijand met meer kalmte en gerustheid af te wachten, en het zou zeker te wenschen zijn, dat men ook elders, en inzonderheid daar, waar de cholera meermalen geheerscht heeft, bij tijds er op bedacht ware om de noodige maatregelen van voorzorg te nemen. Overigens vleijen wij ons nog altijd met de hope, dat het onzen Hemelschen Vader behagen moge die beproeving van de stad onzer inwoning af te wenden, en dat hetgeen nu reeds door de commissie voor cholera-zieken uit voorzorg beraamd is, en verder beraamd zal worden, blijken moge onnoodig te zijn. Mogt die hoop echter verijdeld worden, dan twijfelen wij niet, of zij zal ook nu even als vroeger krachtige ondersteuning vinden bij de ingezetenen van Groningen, en zegen van boven op haar te verrigten werk.

— Voor eenigen tijd is door de agenten van politie ter dezer stede, tegen drieëntwintig personen procesverbaal gemaakt ter zake van overtreding der wet op den herijk van maten en gewigten. Heden morgen stonden voor de regtbank alhier dertien dezer personen wegens hunne overtredingen teregt, en zijn ter dier zake veroordeeld ieder in eene geldboete van tien gulden en in de kosten van het regtsgeding. — Van groot belang zoude het zijn, dat door de daartoe bevoegde magt ook een onderzoek werd bevolen op de balancen, daar het misbruik en bedrog hetwelk daarmede kan worden gepleegd, voor eenige jaren is gebleken uit een onderzoek van deskundigen, ter dier zake door de regterlijke magt bevolen.

— Dingsdag middag te ruim 4 uur, had bij den Ebbingeboog het volgende ongeluk plaats: Het ongeveer 9jarig meisje van M. F. RASKER, benevens het 4jarig zoontje van F. VELTKAMP, beide in de nabijheid van den St. Jansboog woonachtig, kwamen omstreeks dien tijd uit de school, gelegen aan de Ossemarkt, bij genoemden boog houden zij zich op en vallen onder het spelen in het water. Dit werd opgemerkt door den aldaar wonenden sluiswachter J. P. JONKMAN en de buren, die dadelijk met haken bij de hand waren om de kinderen uit den fellen stroom te redden. — Het zoontje van VELTKAMP werd zoo dan ook spoedig gered en kort daarop gelukte het aan F. HEREMA, van beroep sjouwerman, om ook het meisje nog bij tijds uit het water op te halen.

Dienzelfden middag viel aan de Noorderhaven het zoontje van den scheepskapitein ROELF ALBERTS, in het loopende water. Reeds verkeerde het in zinkenden toestand; toen het nog bij tijds door den beurtman op Utrecht, met name W. VAN CAPELLE, en den zolderknecht P. BROUWER werd gered.

— Terwijl men gisteren middag buiten de Apoort bezig was om de waterschroef weg te nemen, die gebruikt was bij het maken van een' nieuwen walmuur aldaar, brak onverwachts de paal, waarover men dat voorwerp op den wal werkte en geraakte de aannemer, met name H. ZANTMAN, wonende te Delfzijl, daaronder. — Van alle zijden werd hem oogenblikkelijk hulp toegebragt en bleek hij vrij ernstig te zijn gewond. Hij is ter verpleging in eene nabij zijnde herberg gebragt. — De toestand van den lijder was heden middag vrij gunstig.

— Men verneemt, dat eerlang een mededingend examen zal plaats hebben voor de vervulling der betrekking van opzigter der 3de klasse bij 's rijks waterstaat in deze provincie, welke betrekking is opengevallen door het eervol ontslag als zoodanig aan den heer D. T. ALLAN, op zijn verzoek verleend.

— In de afgeloopene week is in het *Westerwoldsche* een begin gemaakt met het maaijen der veen-boekweit. Deze oogst schijnt zeer gelukkig te zullen uitvallen. Zij is lang en dik van stroo en goed geladen. Op de nieuwe veenakkers staat zij zoo goed, als in de laatste jaren niet het geval is geweest. Men kan aannemen, dat de oude en nieuwe veenakkers door elkander omstreeks 15 mudden per bunder zullen opleveren. Als men in aanmerking neemt, dat in het Westerwoldsche omstreeks 2500 bunders met veen-boekweit worden bezaaid, dan is de opbrengst, voornamelijk bij de tegenwoordige buitengewoon hooge prijzen, belangrijk te noemen. — Ook de roggeoogst is hier over het algemeen goed: zij is uitmuntend van kwaliteit. — Minder gunstig is het echter met de aardappelen gesteld, die weinig schijnen te zullen opleveren en over het algemeen slecht van smaak zijn.

— Tot aanvulling en verbetering van het berigt in de *Groninger Courant* van den 30sten Augustus j.l., meldende den uitslag der tentoonstelling van nijverheid, den 24sten en 25sten Augustus j.l. te *Appingedam* gehouden, is dienende: dat K. H. MULDER, te Appingedam, is bekroond met een getuigschrift voor een ingezonden strijkijzer; A. G. POST BOTTEMA, te Holwierde, met de uitgeloofde premie van *f* 2 en een getuigschrift voor een stuk boter van 5 pond; P. BOS, te Uitwierde, met een getuigschrift voor een stuk boter van 5 pond, en A. J. BOS, te Godlinze, met een getuigschrift voor zwarte gerst.

Abusivelijk komt onder de bekroonden in de vorige opgave voor: H. BOLMAN, te ten Boer, met een getuigschrift en *f* 1 voor een dussel, moet zijn: J. A. EERKENS SMIT, te Garmerwolde.

Men verneemt, dat het plan tot verloting van onderscheidene tentoongestelde voorwerpen van algemeen nut ruime deelneming vindt.

— Men berigt ons uit *Heiligerlee* (gemeente Scheemda) den 6den September:

„Viel ons door de zorg van het edel achtbaar bestuur dezer gemeente het dankwekkende voorregt te beurt, om eene nieuwe school onder ons te zien opgerigt, en in den heer BONESCHANSKER eenen eigenen onderwijzer te hebben, op nieuw wilde dat bestuur ons aan zich verpligten door de zorg, die het voor eene feestelijke inwijding van ons schoolgebouw droeg. Dezelve had heden namiddag te 3 uur plaats in tegenwoordigheid van den heer burgemeester, alsmede van de leden van den raad, en van de plaatselijke schoolcommissie. Als eerstelingen vond men in het schoolgebouw ruim honderd kinderen bijeen met hunne ouders, die blijde getuigen van hunne feestvreugd wenschten te worden. De plegtigheid werd geopend door eene toespraak van den heer burgemeester PICCARDT, waarin zijn ed. achtbare op eene gepaste wijze het voorregt schetste, aan Heiligerlee, door oprigting eener school als de kweekplaats van menschelijke en christelijke beschaving, te beurt gevallen, waarin hij den onderwijzer op zijne moeijelijke, maar schoone taak wees, en aan ouders en kinderen de verpligtingen herinnerde, die zij voor oogen moesten houden, wanneer hun voorregt met den gewenschten en hun toegedachten zegen bekroond worden zou. Nadat de kinderen hierop een, door den onderwijzer opzettelijk vervaardigd lied hadden gezongen, voerde de weleerw. heer ADRIANI, pred. te Wester- en Heiligerlee, het woord, bragt aan het edel achtbaar bestuur dezer gemeente den warmsten dank voor de oprigting dezer school toe, wenschte den onderwijzer geluk met de gewigtige taak, die hij op dezen dag aanvaardde, en drong bij ouders en kinderen almede op getrouwheid in het vervullen van hunne verpligtingen aan. Vervolgens sprak de weleerw. heer GOUDSCHAAL, als voorzitter der plaatselijke schoolcommissie, nog een toepasselijk woord, waarna op dit alles door den nieuwen onderwijzer op eene waardige wijze geantwoord — en eindelijk de plegtigheid door den heer ADRIANI met een hartelijk dankgebed tot God besloten werd. Na afloop van dezelve zagen de kinderen zich feestelijk onthaald op chocolade met krentenbrood. Wij twijfelen niet, of deze dag zal velen onvergetelijk zijn, en hopen, dat het onderwijs op dezen nieuw ontgonnen akker rijke en heilrijke vruchten drage."

— Te *Hoogeveen* is men sedert eenige dagen bezig met het maaijen van boekweit, die een' goeden oogst uitlevert; ze is goed geladen en fiks van korrel, zoodat de vrees van sommigen, dat de regen en de wind daaraan ongetwijfeld nadeel zouden hebben gedaan, gelukkig ongegrond is. — Ook het aardappelgewas heeft aldaar over het algemeen niet in die mate geleden als door velen wordt opgegeven.

— Als een staaltje, hoe overdreven godsdienstgevoel tot verkeerde gevolgtrekkingen leidt, wordt ons het volgende gemeld:

„Voor eenige jaren verbrandde te Zuidwolde (Drenthe) een boerenhuis met inboedel enz., 't welk tot geluk voor den eigenaar tegen brandschade was verzekerd. Bij zijn overlijden, ging zijne nalatenschap en daaronder de wederopgebouwde boerenplaats over op een' zijner bloedverwanten, die tot de secte der zoogenaamde LEDEBOERS behoort. Deze nu kwam onlangs bij den correspondent van de brandwaarborg-maatschappij, bij welke het perceel verzekerd was, te kennen gevende dat bij er gemoedsbezwaren in vond, dat pand nog langer verwaarborgd te hebben, omdat dit naar zijn gevoelen ongeoorloofd is.

„Dit zoo zijnde, dan is het ook ongeoorloofd den brand te blusschen; dan is het, ingeval van ziekte, ook ongeoorloofd medicijnen te gebruiken.

goede Opperwezen dan nutteloos aan het menschdom geschonken."

— Nopens de oorzaken, waarom tot dus verre door de regering nog geene concessie is verleend voor den Noord-Nederlandschen spoorweg, wordt aan de *Prov. Dr. Ct.* onder anderen het volgende uit 's Gravenhage geschreven:

„De zwarigheid is namenlijk daarin gelegen, dat de tegenwoordige regering evenmin als vroeger de heer *Thorbecke*, kan noch mag besluiten concessie te verleenen, zonder *voorafgaande* waarborg voor het ten uitvoer leggen der voorgenomene werken. De regering mag dat niet doen, vooral niet, na de verkregene ondervinding, dat *onvoorwaardelijk* gegevene concessiën veelal gebruikt worden om op het goed vertrouwen der kapitalisten te speculeren, en de zaak zelve te laten rusten, zoodra men met de speculatie zijn doel bereikt heeft.

„De voormalige minister van binnenlandsche zaken, de heer *Thorbecke*, heeft dan ook teregt steeds en bepaaldelijk aan de vroegere commissie uit de beide Kamers geantwoord, dat hij naar aanleiding van hetgeen vroeger had plaats gehad, toen aan dezelfde ondernemers eene gelijksoortige concessie verleend was, geen regt voor zich vond, om ooit of immer eene concessie te verleenen, zonder waarborgen, krachtig genoeg om verkeerde praktijken voor te komen. Geheel in overeenstemming met dit gezegde, was dan ook de concessie, in dezen bedoeld, door den heer *Thorbecke* ontworpen, *woordelijk* zoo als zij door zijnen opvolger verleend is en, hoe wenschelijk de bevordering der bedoelde spoorwegen ook zij, eene verstandige regering zal nimmer anders kunnen handelen, en gevolgelijk kunnen pogingen, aangewend om *onvoorwaardelijk* concessie te erlangen, tot geen resultaat hoegenaamd leiden.

„Men zal van de tegenwoordige regering niet verkrijgen, wat de vorige, door de ondervinding daarin geleerd, volstandig had geweigerd en geene concessie erlangen, zoolang *voldoende* waarborgen zijn gegeven, dat die concessie niet kan worden misbruikt, tot speculatie in eigen voordeel, waarbij het algemeen belang op den achtergrond geraakt, en aan de *wezenlijke* exploitatie der concessie dikwerf niet eens ernstig wordt gedacht."

Wij meenen hierbij te kunnen voegen, dat in bovenstaande mededeeling echter niet de *geheele* waarheid wordt blootgelegd.

— Uit *Alkmaar* wordt het volgende gemeld: „In een der vertrekken van het voorgebouw der gasfabrijk alhier zijn te bezigtigen de gas-kooktoestellen, die in Duitschland algemeen in gebruik zijn, en door onzen landgenoot, den heer J. DOEDENS, te Haarlem, hier zijn ingevoerd. Een ieder zal zich kosteloos van het doelmatige en de bezuiniging, verbonden aan het gebruik der toestellen, kunnen overtuigen, terwijl voor het koken van eene Nederl. kan water in den tijd van 12 minuten 1½ voet gas vereischt wordt, waarvan de kosten zijn 9/10 gedeelte van ééne cent."

— De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* behelst een uitvoerig betoog, om, op grond der uit verschillende landen van Europa en ook uit *Amerika* ontvangen wordende berigten, aan te toonen, dat men alle reden heeft om zich door geene ijdele beduchtheid voor zeer hooge graanprijzen te laten vervoeren, en dat, ofschoon de moeijelijkheid voor het oogenblik gevoeld moge worden, het gegrond vooruitzigt bestaat dat de prijzen hun gewoon standpunt van de laatste jaren weldra zullen hernemen.

— De *Staats-Courant* opende gisteren de reeks oogstberigten, welke zij gewoon is jaarlijks te geven uit de verschillende provinciën van ons land, met eene mededeeling van den tegenwoordigen stand van het gewas in *Noord-Brabant.* Daaruit blijkt, dat in die provincie de *rogge* een middelmatig beschot en slechts ¾ van een gewoon jaar zal opleveren. De tarwe kan weinig boven een half gewas beschouwd worden. Gerst en haver beloven eene allezins bevredigende uitkomst; de jongste hagelslag heeft echter aan de haver aanzienlijke schade toegebragt. De boekweit belooft eene groote opkomst; in sommige streken echter is dit gewas 2/3 afgehaald. Het koolzaad stond gunstig te velde; in eenige streken geeft het een goed beschot, in de kleigronden echter valt het tegen, vooral het winterzaad. De hagelslag heeft ook hier veel schade toegebragt. De uitzigten op den aardappeloogst, die zich aanvankelijk ongunstig liet aanzien, zijn thans van meer bevredigenden aard. Men rekent dat in dit jaar in het algemeen meer aardappelen dan in 1852 zullen gerooid worden. Het gunstiger vooruitzigt van den aardappeloogst vergoedt hier eenigermate de minder gunstige uitkomsten van eenige oogstgewassen.

Gaarne nemen wij het volgende, in de tegenwoordige tijdsomstandigheden gewigtige artikel, over uit de *N. Dr. Ct.*:

In het *Tijdschrift voor Staathuishoudkunde en Statistiek* van den heer SLOET TOT OLDHUIS (9de deel, 4de stuk, bl. 214 en v.) wordt, met het oog op den hoogen prijs der levensmiddelen, een blik geslagen in den naderenden winter, die niet zonder bekommering kan worden te gemoet gezien. Er worden daar vele nuttige wenken gegeven, die wij volkomen beamen. De belangrijkheid dier bladzijden noopt ons hier eenige regelen af te schrijven.

Na gewezen te hebben op de omstandigheid, dat de mindere standen door de duurte der levensmiddelen voor den winter geene besparingen hebben kunnen maken, zegt de schrijver zeer te regt over den uitvoer naar Engeland:

„De bevolking in de steden, die het meeste lijdt bij de hooge prijzen der eetwaren, heeft het minste belang bij den handel met Engeland, en het belang, dat zij daar werkelijk bij heeft, de aanwas der kapitalen hier te lande, de groote bron van den arbeid voor den geringen man, wordt door haar voorbij gezien. Zij zien dagelijks den aanzienlijken uitvoer, welke er naar Londen plaats grijpt, zonder dat zij iets ontwaren van alles, wat aan de zee- en landzijde ingevoerd wordt. Het verband tusschen invoer en uitvoer is nog tot geen volksbegrip overgegaan bij gemis van alle doelmatig staathuishoudkundig volksonderwijs. Zal de aanstaande winter hard of mild zijn? In het eerste geval zal hij zorg baren, die eene behoedzame staatkunde zich niet ontveinzen mag. Men sla de rollen onzer geschiedenis op van het jaar 1740 en van alle strenge winters, om te zien, waarom wij behoedzaam moeten zijn.

„De aard van eenen mogelijken nood der mindere klasse dient wel doorgrond te worden, zal men de regte middelen weten aan te grijpen om dien te lenigen.

„Die nood zal niet geboren worden uit gebrek aan voorhanden zijnden voorraad levensmiddelen, waardoor in de volksspijziging voorzien kan worden; o neen! verre van daar, wij gelooven dat de graanzolders in onze koopsteden behoorlijk gevuld zijn, maar tot geruststelling van de menigte, gelooven wij, dat de regering het voorbeeld van vorige tijden en dat nog in andere landen plaats vindt, moet navolgen, om een onderzoek in te stellen naar de hoeveelheid aanwezig graan, en den uitslag van dat onderzoek bekend maken. Daardoor kan het verlangen dat zich hier en elders bij de menigte begint te openbaren om den uitvoer te verbieden, worden tegengegaan. De vrees voor den uitvoer zal verminderen, naarmate men meer en meer de overtuiging krijgt, dat de hooge prijzen in het land den algemeenen marktprijs des wereldhandels volgen en geen gevolg zijn van binnenlandsch gebrek."

Schrijver wijst verder op de verbeterde gemeenschap der volkeren, als een geruststellend teeken: deze toch, al ware ook het gebrek op de wereldmarkt gelijk aan die van 1847 – 1848, doet veronderstellen, dat de nood daarom niet dezelfde zal zijn als in die jaren. Hij deelt daaromtrent eenige merkwaardige beschouwingen mede van den *Echo Agricole* omtrent Frankrijk, die van geheel Europa, ook van Nederland gelden, en wijst op hetgeen nog door onze regering kan worden gedaan: uitbreiding vooral der handelsvrijheid, door afschaffing van de inkomende regten op de levensmiddelen.

„Ondertusschen," – zoo eindigt de schrijver, en mogt het algemeen ter harte worden genomen, – „wat baat het aan duizende onzer landgenooten, dat al het graan van de Oostzee of de Zwarte zee in onze koopsteden gezolderd ware, als hun de middelen ontbreken om iets voor die hoeveelheid in ruiling te geven, welke zij voor haar levensonderhoud noodig hebben. Dit is het ware karakter van den nood. Wanneer men hierin door een beroep op de milddadigheid van de gegoede klassen wil voorzien, dan loopt men wederom gevaar van eene menigte huisgezinnen voor goed in ons pauperisme in te lijven.

„Wij ontkennen niet, dat aan kunstmatige werkverschaffing vele zwarigheden verbonden zijn; zij beneemt aan den arbeidsman den prikkel om zelf arbeid op te sporen, hij verwaarloost alle kleine voordeelige bijzaken, die hij anders ter hand zoude nemen, de prikkel der behoefte maakt hem niet vernuftig; alleen vermeerdering van kapitaal vermeerdert de massa van den nationalen arbeid, maar er schuilt hier nog een ander kwaad onder, dat in zijne verdere ontwikkeling van veel erger aard is: uit werkverschaffing wordt zoo ligt het denkbeeld van *regt op werk* geboren; maar moet men tusschen twee kwaden kiezen, werkverschaffing of bedeeling, dan kan de keuze niet moeijelijk zijn.

„De werkverschaffing verliest bijna al haar kwade gevolgen, wanneer haar eigenlijk doel verbolen kan worden, en dit kan het best geschieden, wanneer het werk een geruimen tijd te voren beraamd wordt.

„Thans is daartoe nog de gelegenheid, en daarom meenden wij er in deze oogenblikken de aandacht onzer gemeentebesturen bij te mogen vestigen. Waar is de gemeente, die nog geene noodige verbeteringen of herstellingen te maken heeft, en mogten nu reeds hare besturen algemeen op deze zaak bedacht zijn, zonder opspraak te verwekken, dan zou te gelijk met den nood, als die voor de deur staat, een massa arbeids over het geheele land ter hand genomen kunnen worden.

„Een verlicht volk wacht evenwel niet alles van zijne besturen, en de ware publieke geest is die, waardoor de ingezetenen uit eigene beweging tot hetgeen noodig en oorbaar is, gebragt worden. Wij willen dan ook hopen, dat de gegoede klassen bij tijds er op bedacht zullen zijn, om in den aanstaanden winter de werkzaamheid van den geringen stand naar vermogen levendig te houden. Met gemeenschappelijken wil en zin zijn er vele bezwaren op te heffen, vele donkere vooruitzigten weg te nemen."

Hoe rijst het belang van volkshuishoudkundige kennis, wanneer men dit leest. Hoe lang zal het onderwijs in die wetenschap nog van onze gymnasiën verwijderd blijven! hoe lang zal men meenen dit en soortgelijke onderwerpen met zoogenaamd gezond verstand alléén te kunnen beoordeelen!

AANBESTEDINGEN.

GRONINGEN, 8 September.

Heden middag heeft in het provinciehuis de toewijzing plaats gehad der leverantie van turf, ten dienste van het provinciaal bestuur van Groningen, als: 1) van 50 bak (750 ton) harde zwarte turf, aannemer H. H. KRANENBORG, te Groningen, voor 52 cent per ton; 2) 20 bak (300 ton) bagger turf, aannemer L. KOOIBOER, te Groningen, voor 64 cent per ton, en 3) 10 bak (150 ton) greenmankturf, aannemer L. KOOIBOER, van Groningen, voor 42 cent per ton.

Kerknieuws.

MEPPEL, 5 Sept. De kerkeraad der Hervormde gemeente alhier heeft thans andermaal een adres aan Z. M. den Koning gezonden, houdende verzoek, dat een derde predikant hier moge beroepen worden, niet als hulpprediker, maar als predikant, deelende in al de regten, welke aan die betrekking zijn verbonden, en om eene rijkstoelage van *f* 300, zoodat dan de te beroepen predikant een tractement geniet van *f* 900, terwijl de gemeente, zooals wij reeds in ons vorig no. hebben vermeld, zelve een fonds heeft gefourneerd van *f* 600. – Men hoopt zeer, in het belang dezer volkrijke gemeente, dat het Rijk hierop goedgunstig moge beschikken.

— Door diakenen der Nederd. Herv. gemeente te Amsterdam is het volgende zestal geformeerd: *Broedelet*, te Gouda; *Romijn*, te

Amersfoort; *Nachenius*, te Maassluis; *Abresch*, te Alkmaar; *Christ. Krabbe*, te Leiden; *de Keyzer*, te Arnhem. En daaruit het volgende drietal: **Broedelet**, **Romijn**, **Nachenius**.

— Bij besluit van den 30sten Augustus j l., heeft Z. M. goedgekeurd het beroep van een predikant, uitgebragt door den kerkeraad der Herv. gem. te Onstwedde, klassis Winschoten, op *W. Pollen*, pred. te Hattem.

STADS-KANAAL, 30 Aug. De heer *T. Veenhuizen*, leeraar bij de Chr. afgescheidenen alhier, heeft een beroep ontvangen naar Deventer. Hoezeer daar 't inkomen grooter is dan hier, betwijfelt men toch of hij 't beroep wel zal aannemen.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 7 Sept. In de haven dezer stad gearriveerd het nieuwgebouwde schoonerschip ...., kapit. *P. C. Drewes*, van Groningen, groot pl. m. 90 ton, gebouwd bij den scheepsbouwmeester *G. K. de Vries*, op de Zuiderwerf, alhier.

Binnengekomen te Amsterdam den 3 Sept., kapit. *Mulder* Wendelina en *de Jonge* Pollux, beide van Archangel; *de Groot* Jacoba, den 4den *Dokman* Gesina Wilhelmina, *Kwakenburg* Wilmina en *Kroon qq.* Harmina, alle 4 van Riga; *Flik* Onderneming, van Christiansiadt; *Karsies* Onderneming, van Stockholm; den 5den *Smit* Freerk Jan en *de Grooth* Georg, beide van Archangel; *Nagel* Afina Alberdina, van Nerva; *Karst* Martha Alida, van Petersburg; *Boelens* Vriendschap, van Bremerhaven; den 6den *Smit* Annechina Gesina, *Kranenborg* Johanna, *Kamminga* Drie Gebroeders Sikkens en *de Vreede* Irene, alle 4 van Archangel; *Fokkes* Gebroeders en *Brouwer* Kooger Polder, beide van Petersburg; *Bossinga* Ceres, van Nerva; *Naatje* Jan Hero, van Riga; *van Dijk* Eva Hendrika, van Colberg; *Stuitje* Catharina Luitgarda, van Dantzig; *Dirks* Fenna en *Dirks* Sjouke, beide van Emden. — Te Hollesloot den 5 Sept., *Koster* Argo, van Petersburg; den 6den *Hooghoudt* Hillechina, van Archangel. — Te Texel den 4 Sept., *Jonker* Thea, van Nerva; *Reinink* Harberdina en *Veldhuis* de Vrouw Martha, beide van Riga; *Zwaal* Gijsbert Jan, van Umea; *Smit* Bernardus, van Stavanger; *Knol* Zeelust, van Krageroe; den 5den *van der Velde Smit* Garonne, van Hartlepool; *Schrikkema* Anna Elisabeth, *Meihuizen* Jantje Nanninga, *Panjer* Heilina, *Hazewinkel* Meika en *Hoveling* Triest, alle 5 van Archangel; *Ekens* Elisabeth Johanna, *Vaalman* Catharina en *Stenger* Anna Margaretha Adriana, alle 3 van Petersburg; *Hansen* Catharina Maria, van Riga; *Borgman* Cornelius Dasse Viëtor en *Boon* Arentina Roelfina, beide van Nerva; *Drewes* Twee Gezusters, van Aalborg; den 6den *Hilbrands* Wendelina en *Bakker* Vrouw Geertje, beide van Archangel; *de Vries* de Gezusters, van Petersburg; *Geelmuiden* Cathrina Johanna, van Drammen. — In het Vlie den 2 Sept., *Ebes* Grietje, van Memel; den 3den *Nieboer* Martha, van Riga. — Te Helvoet den 3 Sept., *Stuit* Margaretha Gesina, van Hamburg naar Rouaan, als bijlegger; den 4den *Nenneboog* Zeester, *Oldenburger* Alida, *Mulder* Afina Agatha, *Poort* Catharina, *Walker* Fides, *Upmeijer* Albertina en *Brughts* Broedertrouw, alle 7 van Archangel; *Landeweer* Zeevaart, van Petersburg; *Wiersema* Mentor, van Nerva; *Kamminga* Oldambt en *Meppelder* Concordia, beide van Riga; *Dik* Hermanus, van Bergen; den 5den *Bossinga* Amicitia en *Verstok* Regina Elisabeth, beide van Archangel; *Douwes* Aquarius, van Petersburg; *Poelman* Fidutia, van Riga; *Veenhuizen* Adriana, van Werder; *Niehoff* Jetske Jantina, van Dantzig. — Te Brouwershaven den 4 Sept., *Boer* Verwisseling, van Riga naar Rotterdam, *Zijlstra* Kaashandel, van Archangel, *Kruisinga* Eensgezindheid, van Nerva, beide naar Dordrecht. — Te Vlissingen den 3/4 Sept., *Scherphier* Elsje en *Roskamp* Iduna, beide van Riga; *Scholten* Elsina Catharina, van Stockholm; *Legger jr.* Jezelina, van Dantzig. — Ter reede van Algeciras den 15 Aug., *Nepperus* Anthony, van Galatz naar Falmouth. — Te Gibraltar den 24 Aug., *van Driesten* Bellamy, van Livorno naar Amsterdam; *Hazewinkel* Dolphijn, van Oran naar Falmouth; *Gruppelaar* Hillechiena, van Livorno naar Rotterdam; den 25sten *Jager* Jeanne Agatha, van Galatz naar Falmouth; den 26sten *Nieboer* Maria, van Licata naar Hamburg; den 27sten *de Boer* Arjen Brouwer, van Venetiën naar Amsterdam. — Te Caledonia Kanaal den 30 Aug., *Breeland* Ida Reina, van Riga naar Belfast. — Te North Shields den 1 Sept., *Pomper* Fennechiena Catharina, van Wells. — Te Spalding den 1 Sept., *Gort* Frouwina Steenhuizen, van Memel. — Te Hull den 2 Sept., *Willinga* Catharina, van Koningsbergen.

Binnengekomen te Hamburg den 2 Sept., kapit. *Hitman* Zeelust, van Amsterdam; den 3den *Puister* Vrouw Maria, van Deventer. — Te Bremerhaven den 2 Sept., *Kraan* Hendrika Sieberdina, van Hamburg; *Schoon* Ettina, van Leer; *Bakker* Zwaantina, van Bremen. — Te Wismar den 1 Sept., *Faber* Hendrika Catharina, van Dokkum. — Te Pillau den 1 Sept., *Bakker* Jonge Tammink, van Amsterdam. — Te Croonstad den 24 Aug., *Meeter* Vertrouwen, van Newcastle; *Ahrens* Maria Bertha, van Stockton; *Meeter* Hensina, van Dundee. — Te Koppenhage den 1 Sept., *Olthoff* Jantina, van Bayonne. — In het Agger-kanaal den 27 Aug., *Pekelder* Vrouw Grietje, van Elshorn.

Binnengekomen te Bremerhaven den 3 Sept., kapit. *de Vries* Catharina, van Newcastle. — Te Dantzig den 1 Sept., *de Groot* Klasina Arendina, van Amsterdam; den 2den *Heerma* Louwina, van Londen. — Te Bolderaa den 29 Aug., *Huisman* Onrust, van Hull; *Zeilinga* Maria, van Amsterdam; *Kars* Roelfina, van Delfzijl; *Hitman* Twee Gebroeders en *Bakker* Jacoba, beide van Amsterdam; den 30sten *Koster* Margaretha, van Schiedam; *Dijkema* Broedertrouw, van Rotterdam; *Stuitje* Christina Johanna, van Hull; *Lindeboom* Geertruida, van Antwerpen; den 31sten *Beekman* Margaretha, van Lubeck. — Te Croonstad den 25 Aug., *Puister* Rieka, van St. Davids; den 26sten *Balk* Leonora, van Shields; den 27sten *Klein* Alida Margaretha, van Sevilla; *Donga* Annechiena, van Delfzijl; *Scholtens* Grietje, van Hamburg; den 30sten *Engelsman* Vlijt, van Groningen; *Faber* Twee Vrienden, van Londen; *Spijkman* Juliana Louisa, van Amsterdam. — Te Archangel den 23 Aug., *de Vries* Snelheid, van Londen. — Te Tonningen den 31 Aug., *de Vries* Twee Gebroeders, v. Londen n. de Oostzee; *Voogd* Vriendschap, v. Hartlepool n. Lubeck; *de Jonge* Elisabeth, v. Amsterdam n. Stettin; den 2den *van der Woude* Gezina Gezina, v. Groningen n. de Oostzee; *Oostra* Margaretha Hillegina, v. Bremen n. Stockholm; *Pijbes* Eendragt, v. Bremen n. Elbing; *Esbra* Elisabeth, v. Harburg n. Middelfahrt; den 3den *Brouwer* Ons Genoegen, van Amsterdam naar Dantzig.

Binnengekomen te Texel den 6 Sept., kapit. *de Groot* Valerius Lodewijk, v. Archangel. — In het Vlie den 5 Sept., *Schuur* Annechina, *Lackroi* Aurora en *Mooi* Tiessina, alle 3 van Archangel; *Nieboer* Vr. Margaretha en *de Weerd* Pieter, beide v. Petersburg; *Nagel* Afina Alberdina, *Smit* Anna Elisabeth en *Brons* Juffer Ellegonda, alle 3 van Nerva; *Visser* Eensgezindheid, *Naatje* Jan Hero en *Klein* Tweel. Daniel en Wilco, alle 3 v. Riga; *Helmers* Stad en Lande en *Visser* Ymkje Visser, beide v. Memel; *van Dijk* Eva Hendrika, v. Colberg; *Nanninga* Vriendschap en *Stuitje* Catharina Luitgarda, beide v. Dantzig; *Brouwer* Elsina, *Visser* Maria, *Spitkorst* Lubbegina en *Huges* Johanna Gesina, alle 4 v. Frederikstadt; *de Boer* Johanna, v. Drobach, *Olthoff* Catharina, *Schuur* Antje en *de Jong* Hendrika, alle 3 v. Osterrisoer; *de Boer* Eendragt, van Holmstrand. — Te Helvoet den 6 Sept., *Boon* Annechiena, *Wegener* Gebroeders, *Schenk* Ida en Cornelia, *van der Veen* Johanna Gesina, *Pot* de Spruit, *Ebeling* Anna Hendrika; *Mets* Vier Gebroeders en *Hofker* Bacchus, alle 8 van Archangel; *Karst* Elisabeth Lollina en *Veling* Hermanna, beide v. Petersburg; *Menkema* Catharina Sijpkens, v. Reval. — Te Brielle den 6 Sept., *Brouwer* Harmina, v. Petersburg; *van Duinen* Alkanna Elisabeth, v. Archangel; *Sprik* Alida, v. Riga; *Wolkammer* Albertina, v. Dantzig. — Te Londen den 5 Sept., *Botje* Gesina Alida, *Scheepsma* Voorwaarts, *Everts* Gesina Catharina, *Verlaat* Johanna en *Bakker* Frouwina, alle 5 van Archangel; *Huisman* Twee Zusters, van Lubeck. — Te Gravesend den 3 Sept., *Ploeg* Vertrouwen, v. Rugenwalde; den 4den *Jonker* Johanna Catharin, v. Groningen; *Schut* Coert Cornelis, v. Petersburg. — Te Liverpool den 5 Sept., *van Calker* Christina Jacoba, v. Archangel. — Te Lynn den 2 Sept., *Brouwer* de Jonge Hero, v. Koningsbergen. — Te Harwich den 4 Sept., *Waterborg* Fokkiena en *Forma* Jantje, beide v. Londen n. Amsterdam; *Lever* Alberdina, v. Londen n. Koningsbergen; *Top* Onderneming, van Londen naar Noorwegen, de laatste met gekraakte mast. — Te Queenstown den 3 Sept., *Duif* Jonge Duif, v. Rio Grande; *Kooima* Drie Gebroeders, v. Ibraila. — Te Belfast den 3 Sept., *Breeland* Ida Reina, v. Riga.

Zeilklaar te Londen den 1 Sept., kapit. *Lever* Alberdina, naar Koningsbergen; den 2den *Woudstra* Vriendschap en den 3den *Valom* Agatha, beide naar Amsterdam; *Kramer* Harmonie, naar Petersburg; *Brouwer* Agina Undina, naar Riga. — Te Liverpool den 2 Sept., *de Jong* Mina, naar Harlingen. — Te Newcastle den 2 Sept., *Kwint* Johanna Gesina, *Smit* Albert Schuringa en *Hazewinkel* Geertruida, alle 3 van Petersburg.

Vertrokken van Texel den 4 Sept, kapit. *Peters* Louisa Christina en *Jaski* Susanna, beide naar Suriname; *Hendriks* Sophia Elisabeth, naar Konstantinopel; *Heikema* Emilie, naar Galatz; *Poelman* Amicitia, naar Triest; *Mulder* de Vriendschap, naar Corfu; *Ouwehand* de Hoop, naar Lissabon; *Lovius* Trekvogel, naar Bordeaux; *Carst* Wilhelmina Lucia en *de Groot* Twee Zusters, beide naar Londen; den 5den *Visser* Cornelia, naar Liverpool. — Uit het Vlie den 2 Sept., *Postema* Martha, naar Croonstad; *van der Baan* Johanna en *Brouwer* Ons Genoegen, beide naar Dantzig; *Zwieting* Petrus Horreus, naar Lubeck; *Kuiper* Vrouw Maria, naar Noorwegen. — Van Helvoet den 5 Sept., *Stuit* Margretha Gesina, van Hamburg naar Rouan; *Vonk* Vier Gebroeders, naar Hartlepool; *Molema* Paulus, naar Croonstad; *Potjewijd* Albertina, naar de Oostzee. — Van Brielle den 5 Sept., *Fokkes* Sjoektje, *Peper* Alida en *Steffens* Johannes, alle 3 naar Riga. — Van Maassluis den 5 Sept., *de Jonge* Castor, naar Riga. — Van Cadix den 17 Aug., *Kuiper* Catharina Johanna, naar Hamburg. — Van St. Davids den 30 Aug., *Prins* Twee Broeders, naar Croonstadt. — Van Plymouth den 2 Sept., *Klaasen* Antje, van Amsterdam naar Napels. — Van Liverpool den 2 Sept., *Nepperus* Elisabeth, naar Nerva.

Vertrokken van Bremerhaven den 2 Sept., kapit. *Bakker* Hoop, naar Termunterzijl. — Te Brunshausen gepasseerd den 2 Sept., *de Groot* Wierdina Fokkelina, van Putten; den 3den *Kramer* Harmina, v. Leer.

Vertrokken van Straalsund den 30 Aug., kapit. *Oostra* Annechina, naar Londen; den 3 Sept., *Beijer* Ringe Jacob, naar Fehmern. — Van Swinemunde den 2 Sept., *Sluiter* Jacomina, n. Amsterdam. — Van Bolderaa den 1 Sept., *Wielema* Drie Vrienden, naar Elseneur. — Van Nerva den 24 Aug., *Potjer* Elsje, naar Amsterdam; den 28sten *Engelsman* Christina en *Bontekoe* Jacobina, beide naar Dundee; *Zoetekerk* Margaretha, naar Amsterdam. — Van Croonstadt den 27 Aug., *Prins* Heiko Prins, naar Londen; *Tunteler* Geertruida en *de Jonge* Henderika, beide naar Rotterdam; *Schut* Jacob Sijnes, naar Amsterdam; *Schaap* Jan Jacob, naar Elseneur; den 28sten *Zijl* Alpha, naar Carlscrona. — Van Archangel den 19 Aug., *den Breems* Trekvogel, naar Schiedam. — Van Tonningen den 2 Sept., *Woudstra* Jonge Kerst, naar Antwerpen; *Deen* Gesina Elsina, naar Harlingen; den 3den *Meijer* Alida en *Wiers* Okkolina, beide naar Londen.

Vertrokken van Amsterdam den 4 Sept., kapit. *Riebeling* Catharina Margaretha, n. Hamburg; den 5den *Schotens* Henderika, n. Stettin. — Van Texel den 6 Sept., *Pot* Anna Arendina, n. Croonstad. — Uit het Vlie den 5 Sept., *de Boer* Hendrika Annachina, *Wolkammer* Alberdina, beide naar Dantzig. — Van Falmouth den 4 Sept., *Gialts* Helena, n. Cork; *Kuiper* Anna Augusta, n. Lynn. — Van Archangel den 20 Aug., *Schaap* Orion, naar Schiedam.

ZOUTKAMP, 7 Sept. Binnengekomen den 5 Sept., kapit. *Hangelbroek* Margaretha, v. Crageroe; *de Jong* Jantina, v. Frederikstad; den 6den *Olthoff* Abeldina, den 7den *Jonkhoff* de Eendragt en *Haverschmidt* Nikolaas Theodorus, alle 3 van Noorwegen.

OOSTMAHORN, 7 Sept. Vertrokken den 3 Sept., kapit. *Giezen* Libra, op avontuur en den 5den *Wood* Charlotte, n. Liverpool, beide v. Groningen; den 6den *Gust* de Vr. Margaretha, v. Amsterdam n. Hamburg; *Zoeler* Catharina, v. Harlingen n. Stettin.

DELFZIJL, 6 Sept. Binnengekomen den 3 Sept., kapit. *Albers* Henriette, v. Norden; *de Boer* Tweelingen, v. Bremen n. Amsterdam; *Hulzebos* de Vr. Catharina, v. Leer; *Kort* Petronella, v. Kiel; *Kraan* Vriendschap en den 5den *Riepma* Agatha, beide v. Krageroe; *Pot* Renske, *Pot* de Hoop, *Polee* Reina Arendina, *de Cock* Hillechiena, *Scheppers* Eendragt en *Sterenborg* de Vriendschap, alle 6 van Frederikstadt; *Smedes* Pietronella Albertina, v. Emden.

Vertrokken den 5 Sept., kapit. *Zeeman* Constantine, n. Archangel; *Molenkamp* Aaltje, n. Emden; den 6den *Hillebrandts* die Frau Maria, n. Leer; *Barghoorn* Vr. Trientje, n. Emden.

DANTZIG, 1 Sept. Het Holl. kofschip Vriendschap, kapit. *de Boer*, met zaad van Petersburg naar Zwolle, is gisteren lek hier binnengeloopen.

CHRISTIANSAND, 19/26 Augustus. Het schip Johanna, kapit. *Bakker*, van Stettin naar Mistley, alhier met schade binnengeloopen, heeft de reparatie volbragt en is gereed om de reis voort te zetten.

CRONSTADT, 30 August. Het holl. schip twee Vrienden, kapit. *Faber*, hier van Londen aangekomen, was den 27sten bij Fillsand aan den grond geraakt en genoodzaakt een deel der lading over boord te werpen.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat bij de vernieuwing van de oude zoogenaamde *Velkaap* op *Vlieland*, de nieuwe Kaap 100 N. ellen Oostelijker is geplaatst, dan de afgebrokene oude kaap, en nu niet meer dient als merk de *Veld-* en *groote Strandkaap* ineen voor de Noorder Witte ton van het bestaand hebbende vaarwater de *Jetting*, en voor de Witte ton, genaamd *Schieringhals*; maar dat thans de twee genoemde kapen in ééne lijn zijn gebragt, voor het aandoen, van buiten, van het vaarwater de *Blaauwe Slenk*, leidende naar *Harlingen*.

Het scherm der kaap heeft de rigting nagenoeg van N.O. t. O. en Z.W. t. W. (per miswijzend kompas). De kaap is 17 Ned. ellen boven volzee verheven.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

1 Sept. Tap, Maria Bertha, v. Newcastle, n. Croonstad, m. cokes.
Lovius, Waakzaamheid, v. Petersburg n. Londen, m. haver.
3 —— Doewes, Harmonie, v. Amst. n. Petersburg, m. haring.
Brouwer, Elizabeth, v. Schiedam n. Hapsal, m. ballast.
de Groot, Harmonie, v. Nerva n. Dordrecht, m. balken.
Moesker, Susanna, v. Amst. n. Petersb., m. ballast.

De Wind den 1 Sept. W.Z.W., W.; den 2den Z.Z.O., Z.Z.; den 3den Z.O., O., N.O.; den 4den N.O.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 6 September. Naar Antwerpen is bevracht tot ƒ 7,50 per last Gerst met ƒ 8 kosten; naar Amsterdam of de Zaan tot ƒ 4 à ƒ 4¼ per last met ƒ 5 kosten.

STETTIN, 3 Sept. De houtvrachten zijn nog weder gestegen, naar Grimsbij 27 sh. 6 d., Hull 28 sh. 6 d. p. load vuren balken; 5 sh. p qr. tarwe, Gool 5 sh. 3 d.

DANTZIG, 2 Sept. De vrachten blijven hoog, naar Amsterdam en Rotterdam ƒ 37 à ƒ 39 p. last rogge, Rouen 93 à 98 fr. en 15 pCt. p. last tarwe, Londen 30 à 32 sh., Newcastle 27 sh. p. load balken.

KONINGSBERGEN, 3 Sept. Naar Amsterdam of Groningen ƒ 37 p. last tarwe, Havre 88 fr. voor dito, Londen 5 sh. 6 d. p. qr

RIGA, 1 Sept. Naar Amsterdam en de Zaan ƒ 43 en ƒ 1 voor lijnzaad, de Maas ƒ 45 en ƒ 1 voor rogge, ƒ 43 en ƒ 1 voor gerst.

221ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van ƒ 100 en daarboven.

Trekking der Tweede Klasse.

1ste Lijst. No. 8120 een prijs van ƒ 2500. No. 8605, 2062, 4189 en 9921 ieder een prijs van ƒ 1000. No. 14561 een prijs van ƒ 400. No. 4480, 16800 en 19273 ieder een prijs van ƒ 200. No. 1010, 2835, 3124, 12643, 14628, 15694, 19121 en 19951 ieder een prijs van ƒ 100. — *2de Lijst.* No. 16260 een prijs van ƒ 20,000. No. 9235 en 2040 ieder een prijs van ƒ 1000. No. 3082 en 18855 ieder een prijs van ƒ 400. No. 6087, 7044, 15240 en 15379 ieder een prijs van ƒ 200. No. 2102, 5193, 8215, 10756 en 17487 ieder een prijs van ƒ 100. — *3de Lijst.* No. 13083 een prijs van ƒ 5000. No. 798, 5015 en 12021 ieder een prijs van ƒ 400. No. 3811 en 6371 beide een prijs van ƒ 200. No. 15952 een prijs van ƒ 100.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 2den tot en met den 8sten September 1853 zijn te *Groningen* geboren 12 zoons en 7 dochters; gehuwd 6 paren; overleden 10 ouden en 6 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 6 September.

TARWE.	Zw. Zand 66 ℔ ƒ 7.00	» 40 ℔ ƒ
Oude 70 ℔ ƒ 11,00	Veen » »	Zw. Voer 36 » »
» Oml. 68 » » 10,25	» » »	» 38 » »
» 70 » » 10.75	GERST.	» 40 » »
» 72 » » 11,25	N. Winter 54 ℔ ƒ 5,50	BOONEN.
» Old. 68 » » 10 00	» 56 » » 5.80	O. Paardeb. ƒ 7 50
» » 70 » » 10,50	» 58 » » 6.10	ZADEN, ENZ.
» » 72 » » 11,00	Zomer 54 » » 5,10	Gr.Gortp.m.ƒ9,50ƒ10,00
» » » »	» 58 » » 5.40	Par.100 N.℔ƒ 13,50 ƒ 17
ROGGE.	Knobbe 60 » » 5,90	Old. Koolz. ƒ 11,50
O. Inl. 66 ℔ ƒ 7,70	» 62 » » 6,20	ƒ 12,50 ƒ 13 25
» » 68 » » 8,10	HAVER.	Oml. dito ƒ 11.50 ƒ 13 25
N. » 68 » » 8 10	Dikke 38 ℔ ƒ	Oostfr. dito ƒ 13 25.50 75
» » 70 » » 8,50	» Nieuwe » »	Lijnzaad ƒ 10 ƒ 11,25
» » » »	» » »	G. Mosterdz.v.ƒ tot ƒ
BOEKWEIT.	» 44 » » 3,70	Raapolie p.v. ƒ 41
Gr. Zd. 64 ℔ ƒ 6,70	» 46 » » 3,85	Prijs der Boter.
» » 66 » » 7,10	» 48 » »	1ste soort ¼ ton ƒ 33½
» » » »	» 50 » » 4,15	a ƒ 34½
	O.Bl. Voer » »	2de » » » ƒ 32½
	Bl. Voer 38 » »	a ƒ 33

Tarwe tot bovenstaande prijzen bijna niet in omgegaan. — Rogge 10 ct. lager afgegeven. — Boekweit aan consumtie 50 ct. lager verkocht. — Gerst, ofschoon niet ruim ter veil, was niet dan 15 ct. lager te plaatsen. — Dikke Haver door schaarschheid weder hooger verkocht. — Koolzaad vond minder kooplust, er is weinig in omgegaan. — Gort niet driftiger.

ROTTERDAM, 5 *September*. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. 20 a 30 cents lager met trage koopers, de beste Jarige van ƒ 11,50 tot ƒ 12,75; mindere van ƒ 10,40 tot ƒ 11,30; afwijkende van ƒ 9,30 ƒ tot ƒ 10,30; N. dito van ƒ 11,50 tot ƒ 13,25; voor Pools. en Roode soorten waren alleen bij kleinigheden vorige prijzen te bedingen; 155, 158 ℔ witb. Pools. ƒ 405, ƒ 420; 153 ℔ O. dito ƒ 400; 154 ℔ puike dito ƒ 410; 160 ℔ Bovenl. Ris ƒ 415; 159 ℔ Jar. dito ƒ 420; 158 ℔ N. dito ƒ 415. Rogge N. Overm., Zeeuws. en Vlaams. bij geringen aanvoer 30 cents hooger, ƒ 8,75 a ƒ 9.75; andere soorten prijshoudend; 148 ℔ O. Limburger ƒ 250; 147, 148 ℔ Kaukasus ƒ 250; 145 ℔ Eupatoria ƒ 245; 146 ℔ Odessa ƒ 245; 144 ℔ Fransche ƒ 240; 140, 142, 143 ℔ Archangel ƒ 236, ƒ 237, ƒ 240; 141 ℔ Jar. dito ƒ 234; voorts in Eutr.: 143 ℔ geringe Odessa ƒ 200; 140 ℔ Arch. zeilende ƒ 226. Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. 10 cents hooger, Winter ƒ 6,20 a ƒ 6,60, dito Zomer ƒ 5,80 a ƒ 6,30. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte ƒ 3,50 a ƒ 4,50; dito Lange ƒ 2,90 a ƒ 3 50. — Boekweit ƒ 5 a ƒ 10 hooger, op 140 ℔: Jar. Noordbrab. ƒ 237, ƒ 240, ƒ 243; dito Megchels. ƒ 243; dito Amersf. ƒ 240; grove Fransche ƒ 180, ƒ 190, ƒ 200, ƒ 210. — Erwten: N. Zeeuws. Groene ƒ 8,50 a ƒ 9,25; Groote dito ƒ 9,50 a ƒ 11,25; dito Witte ƒ 8 a ƒ 8,50. — Koolzaad lager: Zeeuws. in zakken 65—66½ p. vl.; Flakk. in zakken 66 p. vl.

AMSTERDAM, 7 *September*. Tarwe en Rogge zonder handel. — Van Gerst alleen verkocht: 106 ℔ jar. Vries. Winter ƒ 104.

Koolzaad onveranderd; Holst. Rubs 63 p. vl.; Rubs op 9 vat dadelijk 72 p. vl.: Oct. 74 p. vl.; Nov. 74½ p. vl.; Dec. 75 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 113, 114 ℔ Odessa ƒ 235. — Raapolie dadelijk en op levering in den beginne flaauwer, bleef op de late najaars maanden zeer gezocht; op 6/w. ƒ 40,25; Vlieg ƒ 39.25 a ƒ 39; Oct. ƒ 39,50—50 a 75; Nov. ƒ 40 a 50—40 50; Dec. ƒ 40,50 a ƒ 41—41; Mei 1854 ƒ 40,75—75 a ƒ 41. — Lijnolie lager afgegeven; op 6/w. ƒ 32,75; vlieg. ƒ 31,75; Oct. ƒ 31,25; Dec. ƒ 31. — Hennepolie op 6/w. ƒ 39,50; vlieg. ƒ 38,50.

LONDEN, 2 *September* De aanvoer van Boter bestond in: 6884 v. van Harlingen, 49 v. van Hamburg, 1876 v. van Havre, 783 v. van Rotterdam, 43 v. van Ostende, 22 v. van Leer en 210 v. van Bordeaux. Men noteert per 100 Eng. ℔ in Eng. shillings: beste Vriesche 98 sh.; surplus en tweede soort 80 à 90 sh.; Holst. en Kiel 94 à 96 sh.; Groninger 76 à 78 sh.; Emden en Leer 84 à 86 sh.; Zwolsche 90 à 94 sh.

Van den 5den. De aanvoer van Inl. Tarwe was heden vrij ruim, waaronder echter weinig van het nieuwe gewas. Ofschoon men tot de prijzen van den vorigen Maandag wilde laten, bleef schier alles onverkocht. Ook vreemde was weinig gevraagd en voor de kleinigheid, die werd afgezet, konde niet boven de koersen van Maandag worden bedongen; intusschen betoonden de houders geen drang tot verkoopen. Meel was iets hooger. Gerst 1 sh. duurder. Boonen onveranderd. Erwten meer begeerd. Van Haver was veel uit Archangel aangevoerd, dat tot 6 p. prijsverlaging moest worden losgelaten; andere kwaliteit onveranderd. De aanvoer bestond in: 25.084 qrs. Tarwe. 7350 qrs. Gerst, 21,365 qrs. Haver, 4272 qrs. Boonen, 8163 v. en 210 z. Meel.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 6 *September*. Op de markt van heden was geen horenvee aangevoerd, hetgeen waarschijnlijk op de heden te houdene markt te Norg zal worden ter verkoop aangeboden.

Schapen pl. m 150 stuks aangevoerd; hiervoor werden hooge prijzen gevraagd en nogtans is alles verkocht, voornamelijk naar Friesland.

Varkens matig aangevoerd; de vraag, zoowel naar oude als jonge was buitengewoon groot, ten gevolge waarvan dan ook meer dan 80 stuks zijn verkocht, voor welke goed geld werd besteed; werden voornamelijk door landbouwers in deze provincie gekocht.

NORG, 6 *September*. Op de heden alhier gehoudene jaar-, paarden- en beestenmarkt, waren wel een groot aantal bezoekers opgekomen, doch niet zoo veel als andere jaren. Hoornvee was tamelijk aangevoerd, voornamelijk kalfkoeijen, waarvan de beste soorten werden verkocht van ƒ 90 tot ƒ 130 à ƒ 135, mindere soorten van ƒ 60 tot ƒ 90; vet vee bijna niet ter markt. De aanvoer van paarden was aanzienlijk, er bestond veel vraag en de verkoopers bedongen hooge prijzen, doch buitengewoon uiteenloopende; goede soorten werden verkocht van ƒ 160 tot ƒ 200, de beste soorten van ƒ 200 tot ƒ 230 en enkele nog hooger; de aanvoer van veulens was ook dit jaar weder groot en de handel ging vlug van de hand, men besteedde ƒ 70, ƒ 80 tot ƒ 95 en enkele nog hooger. Schapen mede veel ter markt; Drentsche werden verkocht van ƒ 3, ƒ 4,50 tot zelfs ƒ 7. In varkens was niet veel aanvoer en de prijs van deze lang uiteenloopende; jonge van ƒ 6 tot ruim ƒ 20 met weinig vraag. Vreemde kooplieden waren niet ter markt. De markt werd door goed weder begunstigd.

Een koopman, welke zich te Haren bevond, om de paarden, die op genoemde markt ter verkoop zouden worden aangeboden, in oogenschouw te nemen, heeft een span zwarte merriepaarden gekocht voor het aanzienlijk bedrag van ƒ 1050.

AMSTERDAM, 5 *September*. Aangevoerd 216 vette runderen, golden ƒ 180, ƒ 170 en ƒ 150; 213 melk- en kalfkoeijen ƒ 120, ƒ 100 en ƒ 90; 201 vette varkens 40 à 42 cent het Ned. ℔; 58 magere varkens ƒ 14, ƒ 12 en ƒ 10; 52 schapen ƒ 24, ƒ 22 en ƒ 20.

LONDEN, 5 *Sept.* De Veemarkt was van buiten 's lands zeer ruim verzorgd, maar de hoedanigheid was zeer gering. Voor de beste kwaliteit ossenvleesch werd 4 sh. 4 p. a 4. 6 per 8 pond besteed.

De aanvoer was deze week zeer groot en bestond alleen van het kontinent uit: 1971 ossen, 134 koeijen, 1157 kalveren, 1376 varkens en 12,831 schapen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 7 *September*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 63$\frac{9}{16}$, 63$\frac{5}{8}$, 63½; Dito Dito 3 pCt. 76$\frac{7}{16}$, 76½, 76½; Dito Dito 4 pCt. 95$\frac{5}{16}$, 95¼, 95⅜; O. I. Leening 4 pCt. 95¾; Handelmaatsch. 4½ pCt. 129½, 129⅜; Haarlemmermeer 5 pCt. 102; Aand. Ned. Bank 118. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 52⅜. — FRANKRIJK, Obligatiën 3 pCt. 74½. — SPANJE, Onbep. Stukk. 1 pCt. 22$\frac{15}{16}$, 23, 22$\frac{15}{16}$; Dito 3 pCt. 47½; Dito Binnenl. à 3/m. 3 pCt. 43, 43⅛, 43; Coup. Bewijzen 6$\frac{5}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 40⅛, 40¼, 40¼.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 108⅞, 109; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 108¼; Cert. bij *Hope* 4 pCt. 93½; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt 92½. — POLEN, Cert. 4 pCt. 86$\frac{15}{16}$, Dito Aand. met Loten v. 500 ƒ 161½. — OOSTENRIJK, Met. 5 pCt. 82$\frac{1}{16}$, 82¼; Dito 1852 5 pCt. 89$\frac{11}{16}$, 81⅞; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 42$\frac{7}{16}$; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 42⅜, 42$\frac{7}{16}$; Dito Nieuwe 5 pCt. 95, 95⅛; Metall. La. B. 5 pCt. 95, ⅛; Weenerb. bij *Goll en Co.* 5 pCt. 87½; Dito 4 pCt. 71; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 100⅜; Braz. 5 pCt. 98⅜; Dito 4½ pCt. 96⅜; Peru 4½ pCt. 80¾; Gren. Uitg. 9$\frac{9}{16}$, $\frac{11}{16}$; Ecuador 4⅛

Holl. fondsen waren heden, ten gevolge van eenige verkoopen in Integralen en 4 pCts., over het algemeen ongunstiger gestemd. — Ook van vreemde effekten werden de meeste soorten tot verminderde prijzen afgegeven; waarvan in Spaansche 1 pCt. en Oostenrijksche de omzet nog al eenige levendigheid vertoonde. — Gren. Onbep. St. 2½ pCt. 21¾, Bl. Gr. Onb. St. 6⅜; Mexik. Onbep. St. 25$\frac{7}{16}$, ½.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 63½; Spaansche 1 pCt. 22$\frac{15}{16}$; Binnenl. 3 pCt. 43; Metall. 5 pCt. 82$\frac{1}{16}$.

ADVERTENTIEN.

*** De COMMISSIE van GENEESKUNDIG ONDERZOEK en TOEVOORZIGT in deze Provincie maakt bij deze bekend, dat er op ZATURDAG den 10den dezer, des morgens te acht uur, een **EXAMEN** van **PLATTELANDS HEELMEESTER** door haar zal worden afgenomen in het OMMELANDERHUIS alhier.

GRONINGEN, 6 September 1853.

De Commissie voornoemd:
en uit haren Naam,
C. U. J. HUBER, *Secretaris*.

Er wordt door den ondergeteekende een **EERSTE ONDERMEESTER** tegen **den 1sten November** gevraagd, bovenal geschikt om op eene **beschaafde** wijze met **Kinderen** te kunnen omgaan.

R. G. RIJKENS.

NEÈRLANDS HEIL.

In de VERGADERING der **KIESVEREENIGING** ***NEÈRLANDS HEIL***, heden gehouden, is ter vervulling van eene VACATURE in den GEMEENTERAAD van *GRONINGEN*, waarvan de verkiezing op den 15den dezer zal plaats hebben, tot KANDIDAAT verkozen de Heer:

Mr. H. O. FEITH,

Archivarius der Provincie Groningen.

GRONINGEN, 7 September 1853.

J. W. QUINTUS, *President*.
A. OUDEMAN, *Secretaris*.

KIESVEREENIGING

Vrijheid en Orde.

De LEDEN worden verzocht te verschijnen op **HEDEN**, **Vrijdag den 9den September 1853**, des avonds te 8 uur, ten Huize van TIDDENS, in *de Beurs*, ten einde een' **KANDIDAAT** te verkiezen voor **'t Lidmaatschap** van den **Gemeenteraad.**

J. SWAAGMAN, JR., *President*.
L. ALI COHEN, *Secretaris*.

DE GEWONE JAARLIJKSCHE

HARDDRAVERIJ TE VEENDAM.

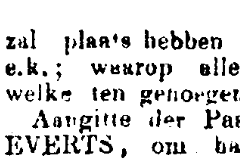

PRIJS: **Eene briljante PENDULE, ter waarde van honderd en tien Gulden;**
PREMIE: **Een fraai GOUDEN CILINDER HORLOGIE, ter waarde van vijftig Gulden,**

zal plaats hebben op DONDERDAG den 15den September e.k.; waarop alle PAARDEN zullen worden toegelaten, welke ten genoegen zijn der Directie.

Aangitte der Paarden ten Huize van den Logementhouder EVERTS, om half twaalf, waarna de Keuring; Rijding om twee uur.

Om één uur bij EVERTS **OPEN TAFEL.**

Bij gelegenheid dezer HARDDRAVERIJ zal er des voormiddags van wege de MAATSCHAPPIJ van LANDBOUW **KEURING** zijn van **3- en 4jarige PAARDEN**, ten Huize van den Logementhouder BAKKER.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd :

J. J. DE JONGE, Jr.,
met
M. L. COHEN.

GRONINGEN, 8 September 1853.

*** Bevallen van een' *ZOON* E. DEELMAN—SCHUUR.
GRONINGEN, 5 September 1853.

*** Bevallen van eenen ZOON H. C. SIBERSEMA, Echtgenoot van

J. TH. VAN DER LINDEN, v. s.

GRONINGEN, 8 September 1853.

*** Bevallen van een' welgeschapen ZOON A. M. SCHRÖDER, Echtgenoot van

P. J. LUTTEKEN.

WINSCHOTEN, 6 September 1853.

*** Heden morgen overleed mijn geliefde oudste en nog eenige Zoon GERARD, in den ouderdom van omtrent 44 jaren.
GRONINGEN, 3 September 1853.

G. KUIJPER.

*** Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid, in den ouderdom van bijna 54 jaren, de Weledele Heer H. DIJKEMA, in leven *Burgemeester der Gemeente Marum.*
MARUM, 4 September 1853.

*** Heden overleed mijne innig geliefde Echtgenoot ANNA MARIA BRÄNDLIJ, met welke ik ruim 11 jaren door het huwelijk mogt vereenigd zijn. De troost des Evangelies, dat er een Vader in den Hemel troont, wiens doen majesteit en liefde ademt, doet mij stil zijn en berusten.
NOORDWOLDE, 4 September 1853.

J. W. E. DEUSSEN,
Predikant.

*** Heden stierf het jongste onzer Kinderen, GERHARDA ADRIANA JOHANNA, in den jeugdigen leeftijd van 8 jaren en 6 maanden.
BLIJA, 5 September 1853.

J. SIBINGA.
A. J. F. HAENENBERGER.

*** Heden overleed, in bijna 72jarigen ouderdom, zeer onverwacht, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, TJITSKE A. DE WILDE, Weduwe O. T. BOSGRA, in leven *Boomkweekster alhier.*
BERGUM, 6 September 1853.

A. O. BOSGRA.
H. O. BOSGRA.
O. DE LEEUW, O.Z.

NB. Verzoek deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.
De **BOOMKWEEKERS-AFFAIRE** blijft op denzelfden voet continueren.

*** Bij den Boekhandelaar **H. J. VAN VLOTEN,** te *Alkmaar*, is heden van de pers gekomen en algemeen verkrijgbaar gesteld:

Een nieuwe Roman, getiteld:

HOE LOONT DE KUNST?

Novelle van *J. MUNTER.*
Uit het Zweedsch vertaald door *CLARISSE S. MEIJER.*
In groot Octavo, met gesteendrukt Vignet en Titel, à *f* 3.25.

Bovengenoemde Uitgever debiteert met succes:

THERÈSE.

Door den Schrijver van *Réalités de la vie domestique*, enz.
In groot Octavo, met gesteendrukt Vignet en Titel, à *f* 3.40.

GASBEZUINIGING.

Door den Boekhandelaar **N. DE ZWAAN,** te *Utrecht*, is uitgegeven: eene **HANDLEIDING TOT EEN ZUINIG GASVERBRUIK; Geschiedenis, Behandeling en Voordeelen** van het **Gas,** benevens eene **duidelijke verklaring** van het **Zamenstel** en **Gebruik** van den **Meter.** Prijs *f* 1.
Nog ziet bij denzelfden Boekhandelaar het licht: **TUINBOEKJE VOOR IEDEREEN,** of **Aanwijzing** wat in **elke maand** in den **Moes-** en **Bloemtuin, Boomgaard,** en **Oranjerie** te doen valt. Naar de 25ste Engelsche Uitgave, door ***R. C. AFFOURTIT,*** Bloemist te *Utrecht.* Prijs *f* 0.80.

*** Krachtens bevel van den Edel Achtbaren Heer REGTER-COMMISSARIS in de FAILLIETE MASSA van **E. J. MULDER,** *Anker-, Grof- en Hoefsmid te Sappemeer*, worden de **Schuldeischers** in bovengenoemd Faillissement **opgeroepen,** om op MAANDAG den 26sten September aanstaande, des voormiddags te 10 uur, te verschijnen in de AUDIENTIEZAAL der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *GRONINGEN*, zullende alsdan tot de **Verificatie** hunner **Schuldvorderingen** worden overgegaan.
GRONINGEN, 7 September 1853.

De Curator:
Mr. G. M. BUSMANN.

AANBESTEDING.

Het GEMEENTEBESTUUR van ***BAFLO*** is voornemens, op ZATURDAG den 17den September eerstkomende, des voormiddags te 11 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Baflo*, onder de vereischte approbatie, bij *enkele Inschrijving* aan te besteden: **Het MAKEN van de AARDEBAAN, van af het Tolhek nabij *Rasum* tot aan *Baflo*; benevens het BEPUINEN en BEGRINDEN van den geheel nieuw aan te leggen Kunstweg van af de Til achter *Rasquert* door *Baflo* bijlangs *Dingen*, en aansluitende aan den Provincialen Kunstweg** van ***Obergum*** naar ***Mensingeweer***, nabij ***Rasum.***
Het BESTEK en de VOORWAARDEN dezer Aanbesteding zullen acht dagen te voren ter lezing liggen in het GEMEENTEHUIS te *Baflo*, en te *Onderdendam* bij den Kastelein KNOOP PATHUIS; terwijl in loco aanwijzing gedaan zal worden op den 12den en 13den dezer, des voormiddags te 10 uur, te beginnen bij het Tolhuis te *Ranum.*
De INSCHRIJVINGSBILJETTEN, behoorlijk gesloten, worden bezorgd op den laden dezer, aan het GEMEENTEHUIS te *Baflo*, met opgave der Mede-Aannemers.
BAFLO, 3 September 1853.

Het Gemeentebestuur voornoemd:
G. B. HOPMA.
De Secretaris:
J. D. STOL,
Wethouder.

*** Door het overlijden van den **VADER** en de **MOEDER** in het **ARMENGESTICHT** te ***GRIJPSKERK***, genoemde BETREKKINGEN vacant zijnde, worden de daartoe inclinerende Sollicitanten opgeroepen, zich met franko brieven en onder overlegging der vereischte GETUIGSCHRIFTEN aan te melden aan het adres van den ondergeteekende, vóór den 24sten September 1853. Tevens worden de Sollicitanten uitgenoodigd, zich op den **23sten** en **24sten September** in persoon bij de COMMISSIE van Toezigt en Beheer over gemelde Inrigting te vervoegen ten Huize van de Wedw. E. D. FEENSTRA, te *Grijpskerk.*

Namens de Commissie voornd.:
P. DIJKSTERHUIS,
Secretaris.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP,** Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 9den September 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein **J. H. EEKHOFF,** aan de Groote Markt alhier, publiek te koop worden aangeboden, om op den 1sten November a.s. te aanvaarden:

I. Eene nette BEHUIZING, get. L, 40, met OPEN PLAATS en BLEEKVELD, vrij eigen grond, Oostzijde in de Herestraat te *Groningen*, — wordende door den Heer ALLAN in huur bewoond.
Hierover kan ⅔ van den koopprijs, naar 4½ pCt., onder 1ste Hypotheek blijven uitstaan.
II. Eene BEHUIZING, get. Y, 11 rood, met eenigen OPEN GROND, en
III. Eene KAMER daarnevens, Westzijde het Winschoterdiep, buiten het Kleinepoortje te *Groningen*, wordende door P. EVERTS en F. BOELENS in huur bewoond.
IV. Eene ruime WOONKAMER, get. S, 314, Oostzijde in de Jonkerstraat alhier, wordende door de Wedw. JAN KOK bewoond.
Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—5 uur. Nadere informatiën ten Kantore van den Notaris.

*** Mr. **H. GUICHART ABRESCH,** Notaris te *Zuidhorn*, zal, namens zijne PRINCIPALEN, op MAANDAG den 12den September en volgende dagen, aan de Boerenplaats van wijlen den Heer TIJMENS, op *den Ham*, telkens des voormiddags bepaald te tien uur te beginnen, op gewone Boelgoeds-Conditiën verkoopen:
1 MAHONIEHOUTEN en 5 EIKENHOUTEN KABINETTEN, 4 EIKENHOUTEN SECRETAIRES, PULPITRUMS, LADETAFELS, 1 MAHONIEHOUTEN STAANDE SPEELKLOK, loopende 8 dagen, 2 HALVE KASTKLOKKEN, 2 STOELKLOKKEN, onderscheidene SPIEGELS met VERGULDE LIJSTEN, een CANAPÉ, diverse EIKENHOUTEN UITTREK- en ANDERE TAFELS, onderscheidene KAGCHELS, vier fraaie PORSELEINEN STELLEN, groote en kleine JAPANSCHE SCHOTELS en KOMMEN, — voorts eene aanzienlijke partij OUDERWETSCH en ANDER PORSELEIN, FIJN GLAS, KOPER, TIN, BLIK, IJZER en AARDEWERK; — **GOUD-** en **ZILVERWERKEN,** waaronder 2 GOUDEN OORIJZERS, een KERKBOEK met GOUD, 3 GOUDEN HORLOGIËN, KETTING, HALSSIERADEN met GOUD, ZILVEREN SCHENKBORD, DITO KOMFOREN, THEEPOT, BRANDEWIJNSKOPPEN, VORKEN en LEPELS, — diverse STELLEN BEDDGOED, WOLLEN en JAPONSCHE DEKENS, MANS- en VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN; **MELKENKAMERSGEREEDSCHAPPEN,** waaronder 2 KARNEN, 3 KAASKETELS, ENZ., ENZ.

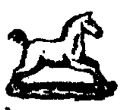

Wijders 1 PAARD, 1 MELKKOE, 1 BOERENWAGEN en het aanwezige PLUIMGEDIERTE; alles te bezien op DONDERDAG den 8sten en VRIJDAG den 9den September bevorens, van des morgens 9 tot 12 en des namiddags van 3 tot 5 uur, op vertooning van een BEWIJS van TOEGANG, welke tegen betaling van 25 Cents zijn te verkrijgen bij de Heeren Mrs. E. VAN EERDE en C. DE RANITZ, te *Groningen*, F. A. DOUMA, Landbouwer op de *Hoogemeeden*, en bij den ondergeteekenden Notaris.
1e Dag, Porselein-, Goud-, Zilver-, Glas- en Aardewerk.
2e Dag, Linnen-, Tafel-, Bed-, Koper-, Tin-, Blik- en IJzergoed.
3e Dag, Lijfstoebehooren, Melkenkamersgereedschappen, het overige Boerenbeslag en staande Meubels.
☞ **Koekbakkerijen en Hazardspelen worden niet toegelaten; terwijl mede geene Koek- of andere Kramen op het Heem zullen mogen geplaatst worden.**

Mr. H. GUICHART ABRESCH.

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN,** Notaris te *Onderdendam*, zal, op DONDERDAG den 15den September 1853, des namiddags te 4 uur, ten verzoeke van JAN O. KNOL, Logementhouder op de *Zoutkamp*, ten Huize navenoemd, publiek, bij Strijkgeld, veilen en verkoopen:

I. Eene ruime **BEHUIZING,** get. no. 1, zijnde een *LOGEMENT*, met annexe ruime **SCHUUR en STALLING, PUT, REGENWATERSBAK, ENZ.,** en de VASTE BEKLEMMING van den *Grond* en *Heemstede*, zullende des jaars op den 1sten Mei tot vaste huur doen *f* 15—00, staande en gelegen ter nering zeer gelegen in het dorp *Zoutkamp*, op den Dijk. II. Den EIGENDOM van het vorig perceel. — Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS,** Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van den Landbouwer KLAAS TOBIAS BOS, te *Eenrum*, en CONSS., op DONDERDAG den 15den September 1853, des namiddags te 3 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Eenrum*, publiek te koop presenteren:

Eene **BOERENPLAATS,** bestaande in eene voor weinige jaren nieuw getimmerde BEHUIZING en SCHUUR, nevens de VASTE BEKLEMMING van 16 Bunders, 90 Roeden en 20 Ellen best *Groen-* en *Bouwland*, doende jaarlijks tot huur, in genere, *f* 124—00, staande en gelegen te *Eenrum.*

Voorts zal, ten verzoeke en ter Boerenplaats voormeld, op VRIJDAG den 16den September 1853, des namiddags te één uur te beginnen, publiek, op gewoon Krediet, bij uitmijning worden verkocht: 7 stuks oud en jong RUNDVEE, 4 oude en jonge PAARDEN met 1 VEULEN, 6 SCHAPEN, 2 VARKENS en 1 GEIT; voorts 1 CHAIS, KORREWAGEN, 2 VELDWAGENS, 2 WIPKARREN, 1 WINDMOLEN, PLOEGEN, EGGEN en verdere BOERENGEREEDSCHAPPEN; wijders diverse **HUISMEUBELEN,** als: KABINET, KLOK, TAFELS, STOELEN, KOPER-, TIN- en IJZERWERK, GLAS- en AARDEWERK, MELKGEREEDSCHAPPEN, BEDDEGOEDEREN, ENZ.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR,** Notaris te *Winschoten*, gedenkt, op DINGSDAG den 27sten September 1853, des avonds te zeven uur, ten Huize van den Logementhouder EGGO VAN DIJK, te *Winschoten*, in openlijke veiling te verkoopen:

Eene aanzienlijke nieuw doortimmerde BEHUIZING, tot velerhande Affaires geschikt, staande in de Blijhamsterstraat te *Winschoten*, thans bewoond door den Goud- en Zilversmid D. MULDER.

B. HAITZEMA VIËTOR.

In de maand NOVEMBER 1853, zal te *Sappemeer* publiek verkocht worden: eene **BOERENPLAATS,** bestaande in eene kapitale BEHUIZING en SCHUUR met LOSSE SCHUUR en het daarachter gelegen LAND, te zamen groot 7 B., 28 R., 40 E., staande en gelegen aan den publieken Rijweg te *Sappemeer*, Noordzijde, benevens eene plaats LAND, groot 3 B., 93 R., 70 E., gelegen op de *Jagerswijk*, te *Sappemeer*, en 9 B., 16 R., 60 E. LOS LAND, gelegen te *Kostverloren*, onder *Zuidbroek*; alles behoorende tot de Nalatenschap van wijlen HARM B. LUKJE, in leven Landbouwer te *Sappemeer*.
Informatiën hieromtrent te bekomen ten KANTORE van den Notaris te *Sappemeer*,

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

TE HUUR:

Eene **BOVENWONING** met VRIJEN OPGANG; te bevragen bij

G. HOEKSEMA,
bij de Spilsluizen.

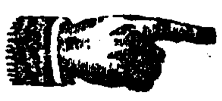

OUDERS en VOOGDEN, welke genegen zijn hunne KINDEREN of PUPILLEN **DANSLES** te laten nemen, worden verzocht ten spoedigste hiervan opgave te doen ten Huize van den ondergeteekende. **HEEREN-** en **DAMESLESSEN** kunnen naar verkiezing besproken worden.

L. F. N. LIJBERING.

Adres: Achter-den-Muur, achter het Huis van den Heer DAMSTÉ

LEEST met ATTENTIE!

De ondergeteekende berigt door deze, dat bij **HOUDER** is geworden van een DEPÔT van het door Z. M. den Koning **GEOCTROIJEERD MIDDEL** ter **uitroeijing** van het **WANDGEDIERTE** en alle **SCHADELIJKE INSEKTEN,** alsmede van het **EAU DE TOILETTE,** ter verdrijving van **Vlooijen** en **Zomersproeten**; terwijl tevens **alle soorten** van **WATERS** tot het **wegmaken** van **Vlekken** uit verschillende **STOFFEN** bij hem zijn te bekomen.
GRONINGEN, 8 September 1853.

J. W. BALLI.

Carolieweg.

L. H. POLAK maakt zijne Stad- en Landgenooten bekend, dat hij **direct uit Engeland** heeft ontvangen: Een groot assortement van nieuwe GEKLEURDE **LAPPEN,** DITO **MUSELIN DE LAINE,** ⅞ WITTE **KATOENEN, PARRAMATES** van 25 Cents en hoogere prijzen, **FLANELLEN,** in alle soorten, **BOEZELAARTJES** van 25 tot 35 Cents, **MEUBELKATOEN,** ⅞ breed, 11 Cents de 7 palmen, en meer andere **ARTIKELEN**; alles tot de **laagste prijzen.** Verzoekt gunst en rekommandatie.

Attentie s. v. p.!

JOH. BISCHOFER, uit ***Tyrol,*** wonende te *Amsterdam*, berigt hiermede aan zijne zeer geachte Begunstigers, dat hij op de aanstaande **Kermis** als naar gewoonte op de **Vischmarkt** in eene **Kraam** ontpakt zal zijn, met alle soorten **GEMSLEDEREN, PRIVAT** en andere best **GLACÉ HANDSCHOENEN,** alsook **GEVOERDEN** voor den **Winter** geschikt, **BRETELS,** ENZ. ENZ.

BLAAUWE EN WITTE KASTDRUIVEN,

bij **U. KEIZER,** in de Nieuwe Kijk-in-'t Jatstraat.

COCOS-ZEEP.

DEZE ZEEP schuimt sterk, reinigt ogenblikkelijk, is bevorderlijk voor de gezondheid, heelt schrampen en schavingen zeer spoedig, zuivert en ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een' jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot stuk voor 15 c.
Zij is ook verkieslijk boven andere Zeepen voor het wasschen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, daar zij, van eene zuiverder en minder scherpe loog bereid, de kleuren minder aandoet en de Wol niet hard maakt.
De goede echte soort, die in onderstaande **DEPOTS** te verkrijgen is, heeft den naam H. KERCKHOFF, zoowel op de Zeep als op het Etiquet.
Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* bij H. P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KEYZER; te *Groningen* bij C. RIKKERS, M. GAASBEEK, J. F. OTTÉ en G. COPINGA; te *Meppel* bij J. M. BARTH; te *Veendam* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. WASMAN; te *Appingedam* bij G. MEIJER en ZOON; te *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE en in de overige Steden des Rijks.

Bij den Vleeschhouwer **J. J. BUNING,** in de Turftorenstraat, zal op HEDEN worden geslagt, een BUITENGEWOON PUIK VET en BLANK **ZOETEKELKS KALF.**

*** Bij de ERVEN **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA,** te *Groningen*, is uitgekomen:

EEN

DRENTHSCH GEMEENTE-ASSESSOR

MET ZIJNE

TWEE NEVEN

OP REIS NAAR

AMSTERDAM,

in 't voorjaar van 1848.

TWEE DEELEN, gr. 8vo, met PLATEN. Prijs *f* 8—50.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*
AUGUSTUS en SEPTEMBER **1853.**

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
28	749,91	752,15	754,32	14,6	16,0	13,7	0,87	0,80	0,87	Z.Z.W.	Z.W.	Z.W.t.Z.	bewolkt	bewolkt	weinig bewolkt
29	756,54	756,21	757,57	14,7	16,8	13,2	0,94	0,82	0,92	„	Z.Z.W.	„	„	betrokken	betrokken
30	759,04	760,32	760,82	13,4	17,2	13,6	0,98	0,74	0,92	Z.t.W.	W.t.N.	W.Z.W.	betrokken	bewolkt	weinig bewolkt
31	758,71	758,11	758,26	14,0	16,5	13,2	0,95	0,76	0,88	„	Z.W.t.Z.	Z.W.t.W.	weinig bewolkt	„	bewolkt
1	759,08	759,01	757,66	13,7	17,0	14,8	0,96	0,78	0,96	„	Z.t.W.	Z.	betrokken	betrokken	betrokken
2	751,96	751,23	752,17	14,0	16,2	13,0	0,96	0,97	0,93	„	Z.W.	W.t.Z.	„	bewolkt	weinig bewolkt
3	751,54	754,66	758,59	14,1	15,8	14,0	0,99	0,95	max.	W.t.Z.	N.W.t.N.	N.N.W.	bewolkt	regen	regen

Gem. over de maand Augustus: 759,45 — 16,3 — 0,85 — regen 62,5

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.